

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ

«Ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, ὅρος σωτηρίας»

«Οὐχισματικοὶ ποὺ ἐπέστρεψαν στὴν ἐκκλησία καὶ ἀγίασαν»

Ἀντίπα Ἱερομονάχου Ἀγιορείτου

ΙΕΡΟΝ ΙΒΗΡΙΤΙΚΟΝ ΚΕΛΛΙΟΝ
ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΗΣ - ΚΑΡΥΑΙ

ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ
2025

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ

«Ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, ὅρος σωτηρίας»

«Ἐχισματικοὶ ποὺ ἐπέστρεψαν στὴν ἐκκλησία καὶ ἀγίασαν»

ΙΒΗΡΙΤΙΚΟΝ ΚΕΛΛΙΟΝ ΑΓΙΑΣ ΑΝΝΗΣ ΚΑΡΥΩΝ
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Ἐπιμέλεια: Πρωτοπρ. Σωτήριος Ἀλεβιζάκης
*Προϊστάμενος Τ.Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος
ὁμωνύμου Δήμου Ἀττικῆς*

Ἐκτύπωση - Βιβλιοδεσία: Ἐκδόσεις Κυπρή
www.skypris.gr

Εἰκόνα ὀπισθοφύλλου: Ἱ. Ν. Ἀγίου Γεωργίου - Ὁμοροκκλησιὰ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ἢ ΘΑΝΑΤΟΣ

«Ἐκκλησιαστικό φρόνημα, ὅρος σωτηρίας»

«Ὁμοιοπαθητικοὶ ποὺ ἐπέστρεψαν στὴν ἐκκλησία καὶ ἀγίασαν»

Ἀντί Προλόγου

Ὁ Ἅγιος Παΐσιος ὁ Ἀγιορείτης εἶπε πῶς «νὰ σκέπτεσαι Ὁρθόδοξα εἶναι εὐκολο. Τὸ νὰ ζεῖς Ὁρθόδοξα θέλει πολὺ κόπο».

Ἐμεῖς θὰ προσθέσουμε ταπεινά πῶς τὸ νὰ μιλᾷς ἢ νὰ γράφεις Ὁρθόδοξα εἶναι ἐπίσης εὐκολο, εὐκολότατο. Ἀκόμη πιὸ εὐκολο εἶναι νὰ σηκώνεις τὴ σημαία «Ὁρθοδοξία ἢ Θάνατος».

Ὅμως, Ὁρθοδοξία ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει, ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ψεύτικη.

Ὁρθοδοξία ὑπάρχει ἐκεῖ πού ὑπάρχει σωστὴ πίστη, ἀλλὰ καὶ σωστὴ ζωὴ. Κυρίως, Ὁρθοδοξία ὑπάρχει ἐκεῖ πού προσφέρεται τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὰ χέρια κα-
νονικῶν Ἱερέων καὶ Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ.

Κάποιοι κατανοοῦν τὴν ὑπέροχη λέξη Ὁρθοδοξία μόνο ὡς ἀγώνα ἐναντίον τῶν αἵρετικῶν, ὡς ἀγώνα γιὰ τὸ Ἰουλιανὸ ἡμερολόγιο καὶ ὡς ἀγώνα – τὸ χειρότερο – ἐναντίον ὁμοδόξων ἀδελφῶν πού δὲν τοὺς θεωροῦν τόσο Ὁρθόδοξους, ὅσο φαντάζονται ὅτι εἶναι αὐτοί, ἐπειδὴ δὲν τοὺς ἀκολουθοῦν στὸ πεῖσμα καὶ στὸ σχίσμα τους.

Συμβαίνει καὶ ἐδῶ αὐτὸ πού εἶπε ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «Ὅλοι εἴμαστε εὐσεβεῖς κατὰ τοῦτο μόνο· κατηγορώντας τοὺς ἄλλους γιὰ ἀσέβεια».

«Οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες» συνήθως στὸν «ἀγώνα» τους, ἐπιστρατεύουν λόγους καὶ κανόνες τῶν Ἀγίων Πατέρων, τὴν τήρηση τῶν ὁποίων ἀπαιτοῦν μόνο ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μὲ ἀκρίβεια μάλιστα.

Ποιός ὅμως μιμεῖται τὴν ζωὴ τῶν Ἁγίων Πατέρων;

«Διὰ πάντα ταῦτα» προτείνουμε ἓνα νὰ εἶναι τὸ σύνθημα ὅλων μας. Μία ἡ σημαία: «Ἐκκλησία ἡ Θάνατος».

Αὐτὴν ὡς πιὸ Ὁρθόδοξη ἅς κρατοῦμε ὅχι μόνο στὰ χέρια μας, ἀλλὰ καὶ στὴν καρδιά μας. Τότε μόνο ἔχει νόημα τὸ «Ὁρθοδοξία ἡ Θάνατος».

Ἀλλιῶς ἡ Ὁρθοδοξία κινδυνεύει, ὅπως πολὺ σοφὰ εἶπε καὶ πάλι ὁ Ἅγιος Παῖσιος, περισσότερο ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς Ὁρθόδοξους, παρὰ ἀπὸ κάποιον ἄλλο ἐχθρό της.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΦΡΟΝΗΜΑ – ΟΡΟΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ

Όταν ἡμουν μικρὸ παιδὶ ἀκόμη καὶ πήγαινα τὴν Κυριακὴ στὴν Ἐκκλησίᾳ, ἐντύπωση μοῦ ἔκανε ποὺ οἱ Χριστιανοί, σχεδὸν ὅλοι, στὸ ἄκουσμα «εἰς Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν» ἔκαναν τὸν Σταυρὸ τους. Κάποια φορὰ ρώτησα ἓνα σεβάσμιο ἱερέα:

— Γιατί, παππούλη, οἱ χριστιανοὶ κάνουν τὸν Σταυρὸ τους ὅταν ἀκοῦν τὸ «εἰς Μίαν, Ἀγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν» καὶ δὲν τὸν κάνουν ἢ τὸν κάνουν λίγοι, ὅταν ἀρχίζει ὁ φάλτης τὸ «Πιστεύω εἰς Ἅνα Θεόν, Πατέρα Παντοκράτορα...».

— Παιδί μου, μοῦ ἀπάντησε ἐκεῖνος, εἶναι ἀπλὸ αὐτὸ ποὺ ρωτᾷς. Μία οἰκογένεια εἶναι πραγματικὴ οἰκογένεια, ὅταν ἔχει σπίτι, ὅταν βρίσκεται μέσα στὸ σπίτι. Οἰκογένεια χωρὶς σπίτι δὲν ὑπάρχει. Ἐκεῖ ὁ πατέρας, ἡ μητέρα, τὰ ἀδελφία. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σπίτι ὅλων μας καὶ ἐκεῖ εἵμαστε «μία ποίμνη, εἷς ποιμὴν» (Ἰω. 10, 16). Ἐκεῖ ὑπάρχει μόνο ἡ ἀληθινὴ πίστη στὸν Τριαδικὸ Θεό, τὸν Οὐράνιο Πατέρα μας καὶ εἵμαστε ἐνωμένοι μὲ Αὐτὸν καὶ μεταξύ μας σὰν μία οἰκογένεια. Κάνοντας, λοιπόν, τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, δείχνουμε καὶ ὁμολογοῦμε πὼς πιστεύουμε στὸν ἀληθινὸ Θεό, ποὺ ἀποκαλύφθηκε μέσα στὴν Ἐκκλησίᾳ. Καὶ ἀκόμη, δείχνουμε πὼς σεβόμαστε καὶ ἐμπιστευόμαστε Αὐτὴν καὶ πιστεύουμε ὅ,τι πιστεύει Αὐτὴ καὶ ἐπίσης Τὴν θεωροῦμε Μητέρα ὅλων, ὅσοι εἶναι βαπτισμένοι στὸ ὄνομα τῆς Ἀγίας Τριάδος».

* Ὁμιλία ποὺ ἐκφώνηθηκε σὸ πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων «Δημήτρια 2022» στὸν Ἱ.Ν. Αγίου Δημητρίου τοῦ ὁμωνύμου Δήμου (16 Ὀκτ. 2022).

Ἀπὸ τότε ποὺ ἄκουσα αὐτὰ τὰ λόγια, πέρασαν πολλὰ χρόνια καὶ ἡ εὐλογημένη αὐτὴ συνήθεια τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν καλὰ κρατεῖ. Καὶ πρέπει νὰ κρατεῖ, διότι εἶναι ὁμολογία πίστεως, ἔστω καὶ ἂν πολλοὶ δὲν τὸ γνωρίζουν. Ὅμως, δὲν φτάνει αὐτὸ μόνο.

Στὰ χρόνια ποὺ πέρασαν, ἔβλεπα καὶ βλέπω ἀκόμη πῶς σὲ πολλοὺς Ὁρθοδόξους Χριστιανούς, ἀκόμη καὶ σὲ αὐτοὺς ποὺ θέλουν νὰ φαίνονται καλοὶ Χριστιανοὶ καὶ μάλιστα Ζηλωτὲς τῶν πατρῶων παραδόσεων, νὰ λείπει τὸ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, ἡ μέχρι θανάτου, δηλαδή, ὑπακοὴ καὶ ἀφοσίωση στὴν Ἐκκλησίᾳ καὶ ὁ ἀπέραντος σεβασμὸς σὲ Αὐτήν, ποὺ ὀφείλουμε νὰ ἔχουμε ὅλοι μας, κληρὸς καὶ λαός, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί.

Γι' αὐτὸ τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα θὰ μιλήσουμε στὴ συνέχεια, ποὺ γιὰ ὅλους μας εἶναι ὄντως ὅρος καὶ προϋπόθεση σωτηρίας.

Ὁ λόγος γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ εἶναι πάντα ἐπὶκαιρὸς καὶ πάντα ὠφέλιμος. Ἀλλά, τί εἶναι Ἐκκλησία;

Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ δὲν ὑπάρχει εὐκολὴ ἀπάντηση, διότι δὲν ὑπάρχει ὁρισμὸς τῆς Ἐκκλησίας. Οὔτε οἱ ἅγιοι Πατέρες, οὔτε καὶ αὐτὲς ἀκόμη οἱ Ἁγίες Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι δὲν διατύπωσαν κάποιο ὁρισμὸ ἐπίσημο. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ὀρίζεται, ἀλλὰ μόνο περιγράφεται. Αὐθεντικὸς ὁρισμὸς, ἐπομένως, δὲν ὑπάρχει. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μυστήριον τῶν Μυστηρίων, τὸ «Παμμυστήριον» σύμφωνα μὲ τὸν ἅγιον Ἰουστῖνο Πόποβιτς («Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ὁ Οἰκουμενισμός», σ. 24).

Παρὰ ταῦτα, πολλοὶ Πατέρες, μὲ θεῖο φωτισμό, εἶπαν καὶ ἔγραψαν πολλὰ γι' αὐτὸ τὸ παμμέγιστο θαῦμα τῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἐνῶ διακρίνεται στὴν «ἐν οὐρανοῖς θριαμβεύουσα» καὶ στὴν «ἐπὶ γῆς στρατευομένην», παραμένει πάντοτε ἐνιαία

καὶ ἄρρηκτα συνδεδεμένη, μὲ κεφαλὴ τὸν Χριστό, «ὡς κοινωνία πιστῶν», «ὡς σῶμα πιστῶν» καὶ «ὡς λαὸς τοῦ Θεοῦ».

Ὁ Παῦλος, ὁ μέγιστος τῶν Θεολόγων καὶ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, εἶναι ὁ πρῶτος μετὰ τὸν Ἑνὰ, ποὺ μᾶς εἶπε ἐπὶ λέξει «τί ἐστὶ Ἐκκλησία».

«Ἡ Ἐκκλησία εἶναι σῶμα μὲ κεφαλὴν τὸν Χριστόν. Ὁ Πατὴρ «πάντα ὑπέταξε ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ (τοῦ Υἱοῦ) καὶ Αὐτὸν ἔδωκε ὑπὲρ πάντα τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις ἐστὶ τὸ σῶμα Αὐτοῦ» (Ἐφεσ. 5, 23). «Χριστὸς ἐστὶ Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας» συνεχίζει. Καὶ ἀφοῦ ὁ Χριστὸς σταυρώθηκε γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν, εἶναι ἡ μοναδικὴ Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας· «Καθὼς ὁ Χριστὸς ἡγάπησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς» (Ἐφεσ. 5, 25).

Καὶ εἶναι τόσο ἀδιάρρηκτος ἡ ἔνωση τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὸ σῶμα, ὥστε νὰ λέγει ὁ Ἱερὸς Αὐγουστίνος ὅτι Ἐκκλησία εἶναι ὁ «Χριστὸς εἰς τοὺς αἰῶνας παρατεινόμενος».

Καὶ ἀφοῦ ὁ Χριστὸς εἶναι ἡ Κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι καὶ ὁ Σωτὴρας καὶ Κυβερνήτης Τῆς. Εἶναι «ὁ χορηγὸς τῆς ζωῆς καὶ τῆς πρὸς αὔξηση δύναμης σὲ ὅλο τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε μέλος ξεχωριστά» (Μεγάλῃ Ὁρθόδοξῃ Χριστιανικῇ Ἐγκυκλοπαίδειᾳ, σ. 491, 1β). Εἶναι ἡ ἀστείρευτὴ πηγὴ τῆς θείας ζωῆς καὶ Χάριτος γιὰ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας».

Συμπερασματικά: «Ἡ Ἐκκλησία εἶναι Σῶμα Χριστοῦ, εἶναι ὁ Χριστὸς παρατεινόμενος εἰς τοὺς αἰῶνας, εἶναι μήτηρ» (Κλήμης Ἀλεξανδρεύς, Ἑρμηνεία στὸν Ἡσαΐα, ΕΣΤ' 12-13).

«Εἶναι ἱατρεῖον, εἶναι λουτρὸν ψυχῆς, εἶναι κιβωτὸς μείζων τῆς παλαιᾶς Κιβωτοῦ, εἶναι ὁ στῦλος τῆς Οἰκουμένης» (Ἀρχιμ. Δοσιθέου Κανέλλου, «Ὁρθόδοξος Πίστις καὶ Ζωή», σ. 36).

Στὴν Καινὴ Διαθήκῃ καὶ ἰδιαίτερα στὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, καθὼς καὶ στὶς Ἐπιστολὰς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου,

πολλές φορές γίνεται λόγος για την Ἐκκλησία μὲ τὴν ἴδια ἔννοια, ὅπως τὴν χρησιμοποιοῦμε ἐμεῖς σήμερα· «θεῖον Καθίδρυμα», «θεανθρωπίνη κοινωνία», «Κοινωνία Ἀγίων», ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν κοινωνία τῶν τριῶν προσώπων τῆς Παναγίας Τριάδος. «Ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐνότης τῶν τριῶν Θεῶν Προσώπων προσφέρεται εἰς τὸν κόσμον διὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὥστε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ δυνηθοῦν νὰ συμμετάσχουν εἰς Αὐτὴν» (Ἀρχιμ. Γεωργίου Γρηγοριάτου, Θέματα Ἐκκλησιολογίας, Ποιμαντική, σ.13).

«Τὴν θεανθρωπίνην κοινωνίαν συνεχῶς πραγματοποιεῖ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τῶν συσσωματούντων τοὺς πιστοὺς εἰς τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ Ἀγίων Μυστηρίων» (P.G. 150, 452), ὅπως χαρακτηριστικὰ λέγει ὁ ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας. «Ἡ Ἐκκλησία διὰ τῶν Μυστηρίων σημαίνεται» (αὐτόθι, σ.17).

Ὁ Ἱερὸς Αὐγουστῖνος εἶπε κάτι ἐντυπωσιακό· «Αὐτὸ ποὺ λέγεται Ἐκκλησία, πρὸ καταβολῆς κόσμου ὑπάρχει».

Ἴσως ἔχετε ἀκούσει γιὰ τὸν «Ποιμένα τοῦ Ἑρμᾶ», βιβλίον τῶν μεταποστολικῶν χρόνων, ὅπου ἀναφέρονται ὅπτασιες καὶ ἀποκαλύψεις. Σὲ μία ἀπὸ αὐτὲς ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

«Μοῦ ἀποκαλύφθηκε ἐπίσης, ἀδελφοί, ἐνῶ κοιμόμουν, ἀπὸ ἓνα ὠραιότατο νέον, ὁ ὁποῖος μοῦ εἶπε: Ποιὰ νομίζεις ὅτι εἶναι ἡ ἡλικιωμένη γυναῖκα ἀπὸ τὴν ὁποία πῆρες τὸ βιβλιαράκι;

Ἐγὼ εἶπα: ἡ Σίβυλλα.

Πέφτεις ἔξω, μοῦ λέει, δὲν εἶναι.

Ποιὰ εἶναι, λοιπόν, λέω;

Ἡ Ἐκκλησία, μοῦ λέει.

Τοῦ εἶπα τότε· Γιατὶ εἶναι ἡλικιωμένη;

Ἐπειδὴ, λέει, δημιουργήθηκε πρώτη ἀπὸ ὅλα. Γι' αὐτὸ εἶναι ἡλικιωμένη καὶ γι' αὐτὴν ἔγινε ὁ κόσμος» (Ἀποστολικοὶ Πατέρες, Τ.4, σ. 393, Ἐκδόσεις «Τό Βυζάντιο»).

Ἀπίθανος λόγος ἡ τελευταία πρόταση, προσέξτε τὴν παρακαλῶ· «διὰ ταύτην ὁ κόσμος κατηρτίσθη», δηλαδή ὁ κόσμος ὅλος, ἡ δημιουργία ἅπασα ἔγινε γιὰ τὴν Ἐκκλησία.

Τὸ στόμα, ποῦ ἔδωσε τοὺς πιὸ εὐστοχοὺς χαρακτηρισμοὺς γιὰ τὴν Ἐκκλησία, δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ χρυσὸ στόμα τοῦ ἀπαράμιλλου ἁγίου Ἰωάννου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως. Ἄς τὸν ἀπολαύσουμε μὲ τὴν ἀνάλογη προσοχή!

«*Ἰατρεῖόν ἐστι πνευματικὸν ἡ Ἐκκλησία*» (Εἰς τὴν Γένεσιν, Λόγος Α').

«*Πανήγυρίς ἐστι πνευματικὴ τοῦ Θεοῦ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἱατρεῖόν ἐστι ψυχῶν*» (αὐτόθι, λόγος ΑΒ').

Οἰκία κοινὴ πάντων ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία. Καὶ κυριωτέρα αὕτη ἡ οἰκία. Καὶ γὰρ τὰ μεγάλα ἡμῶν κτήματα ἐνταῦθα κεῖνται. Ἐνταῦθα ἡμῶν πᾶσαι αἱ ἐλπίδες» (Εἰς τὸν Ματθαῖον, ὁμιλία ΑΒ').

Προτιμωτέρα καὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς ἡ Ἐκκλησία (αὐτόθι, Ὅμιλία ΟΖ').

«*Βαλανεῖόν ἐστιν ἡ Ἐκκλησία πνευματικόν, οὐ ρύπου σώματος, ἀλλὰ ψυχῆς ἀποσμηχον κηλὶδα τοῖς πολλοῖς τῆς μετανοίας τρόποις*» (Εἰς Β' Κορινθίους, ὁμιλία ΙΕ').

«*Ἡ Ἐκκλησία οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἀλλ' ἡ διὰ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν οἰκοδομία. Ἡ δὲ οἰκία αὕτη οὐκ ἔστιν ἰσότιμος ἅπασα. Αὕτη ἡ Ἐκκλησία ὠκοδόμηται ἀπὸ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ τῶν λίθων τῶν τιμιῶν*» (Εἰς τὴν Πρὸς Ἐφεσίους, ὁμιλία Γ').

«*Στυλός ἐστι τῆς Οἰκουμένης ἡ Ἐκκλησία καὶ μυστήριον μέγα καὶ εὐσεβείας μυστήριον*» (Εἰς τὴν Α' Τιμόθεον, ὁμιλία ΙΑ').

«*Μεῖζων τῆς Κιβωτοῦ ἐστὶν ἡ Ἐκκλησία. Ἡ γὰρ κιβωτὸς παρελάβανε ζῶα καὶ ἐφύλαττε ζῶα, ἡ δὲ Ἐκκλησία παραλαμβάνει ζῶα καὶ μεταβάλλει*» (Περὶ Μετανοίας, Ὅμιλία Η').

«Ἡ Ἐκκλησία μήτηρ ἐστὶ τῶν οἰκείων τέκνων. Τῆς κιβωτοῦ τοῦ Νῶε ἡ Ἐκκλησία βελτίων. Ἐκείνη ἐλάμβανε ἄλογα καὶ ἐφύλαττεν ἄλογα, αὕτη δὲ λαμβάνει ἄλογα καὶ μεταβάλλει» (Εἰς τὸν Ἅγιον Φωκᾶν).

Ἄν μᾶς ρωτῇσει κάποιος ἀλλόθρησκος τὶ πιστεύουμε ἢ τὶ εἴμαστε, ἐμεῖς βεβαίως δὲν τοῦ ἀπαντοῦμε ὅτι ἀνήκουμε στὴ «Μία, Ἀγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία», ἀλλὰ τοῦ ἀπαντοῦμε ὅτι εἴμαστε Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ αὐτὸ γιὰτὶ μόνο ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ὄντως Ὁρθόδοξη.

Κάποιες Ἐκκλησίες, ἀκόμη καὶ αὐτὲς ποὺ αὐτοτιτλοφοροῦνται ὀρθόδοξες, καταχρηστικῶς καλοῦνται ἔτσι. Ἦταν κάποτε Ἐκκλησίες σὲ κοινωνία μ' ἐμᾶς.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἐπίσης, καλεῖται καὶ Ἀνατολικὴ μετὰ τὸ Σχίσμα τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας τὸ 1054.

Μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἅς τὸ κατανοήσουμε καλῶς καὶ ἅς τὸ ὁμολογοῦμε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι Μία. Ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία, στὴν ὁποία ἀνήκει πραγματικὰ ὅποιος ἔχει κοινωνία μὲ τὸν ἐφημέριο τῆς ἐνορίας του καὶ αὐτὸς στὴ συνέχεια μὲ τὸν Ἐπίσκοπό του καὶ ἐκεῖνος ἀκολούθως μὲ τὸν Προκαθήμενό του καὶ οἱ Προκαθήμενοι μετὰξὺ τους» (Δοσιθέου Κανέλλου, «Ὁρθόδοξος Πίστις καὶ Ζωή, σ. 51).

Θὰ ἦταν παράλειψη νὰ μὴν προσθέσουμε σὲ ὅσα ἐλέχθησαν πῶς ἡ Παναγία μας ταυτίζεται μὲ τὴν Ἐκκλησία καὶ ὅπως λέγει σὲ ἓνα λόγο του ὁ Ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης· «Ἡ Ἰδία ἐγενε Ἐκκλησία καὶ τὴν Ἐκκλησία ἐγέννησε» καὶ ὥς ἐκ τούτου, λέγει ὁ ἅγιος Γερμανὸς Κωνσταντινουπόλεως ἀπευθυνόμενος πρὸς Αὐτήν, «οὐδεὶς σφύζεται παρὰ μόνο διὰ σοῦ Θεοτόκε».

Αὐτὴν ἅς ἐπικαλούμαστε καὶ ἐμεῖς πάντοτε νὰ μᾶς στηρίξει στὴν Ὁρθόδοξη πίστη καὶ νὰ μᾶς ἐνδυναμῶνει στὸν ἀγώνα μας, νὰ εἴμεθα ὅλοι ἐνωμένοι μὲ ἀφοσίωση καὶ ἀγάπη πρὸς

τὴν Ἀγία Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι ἡ ἐλπίδα ὅλου τοῦ κόσμου.

Καυχόμεθα ἐν Κυρίῳ ὅλοι μας γιὰ τὴν Ἀγία Ὁρθοδοξία καὶ ὑψώνουμε τὴ σημαία «Ὁρθοδοξία ἢ Θάνατος», ἀλλὰ αὐτὸ πρέπει νὰ γίνεται μόνον ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας, γιατί ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει Ὁρθοδοξία καὶ ἂν ὑπάρχει εἶναι ψεύτικη.

Γι' αὐτό, ὅπως πολλάκις εἴπαμε καὶ γράψαμε, ἡ σημαία ὅλων μας πρέπει νὰ εἶναι «Ἐκκλησία ἢ Θάνατος». Γι' αὐτὴν νὰ εἴμεθα ἔτοιμοι καὶ νὰ ἀποθάνουμε ἀκόμη, ὑπερασπίζοντάς Την, ἂν καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἐμᾶς, ἀφοῦ καὶ «πύλαι Ἰδοὺ οὐ κατισχύουσιν Αὐτῆς».

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἀήττητη. «Ἄν δὲν πιστεύεις στὰ λόγια, πίστευε στὰ πράγματα, λέγει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος. Πόσοι τύραννοι θέλησαν νὰ νικήσουν τὴν Ἐκκλησία; Πόσα τηγάνια; Πόσα καμίνια, δόντια θηρίων, ξίφη ἀκονισμένα; Ὅμως δὲν τὴν νίκησαν. Ποῦ εἶναι ἐκεῖνοι, ποῦ τὴν πολέμησαν; Ἐχουν σιγήσει καὶ παραδόθηκαν στὴν λήθη· καὶ ποῦ εἶναι ἡ Ἐκκλησία; Λάμπει περισσότερο ἀπὸ τὸν ἥλιο» (Ὁμιλία «Πρὸ τῆς ἐξορίας»).

Καὶ συμφωνοῦμε ὅλοι πὼς Ἐκκλησία, εἴμεθα ὅλοι, κληρὸς καὶ λαός, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί, ἅγιοι καὶ ἁμαρτωλοί. Ὅμως, μέσα στὴν Ἐκκλησία ὑπάρχουν Κανόνες, ὑπάρχει Τάξις· τὸν πρῶτο λόγο καὶ τὴν εὐθύνη ἔχουν οἱ Ἐπίσκοποι, ὡς διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων. «Αὐτοὶ εἶναι ποιμένες, λέγει ὁ μέγιστος τῶν ἱεροκληρῶν Χρυσόστομος, ἐμεῖς εἴμαστε πρόβατα». «Χωρὶς τούτων, Ἐκκλησία οὐ καλεῖται», λέγει ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας (Πρὸς Τραλλιανούς, 3, 1).

Γι' αὐτό, τὸ σύστημα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι Συνοδικό· «Ἐκκλησία γὰρ συστήματος καὶ Συνόδου ἐστὶ ὄνομα» (Ἰω. Χρυσοστόμου, Ἑρμηνεία στὸν ΡΜΘΨ αλμό, Ε.Π.Ε. Τ.7, σ.518).

Ἡ πρώτη Σύνοδος, ποὺ ἔλαβε χώρα, εἶναι ἡ λεγομένη Ἀποστολικὴ Σύνοδος τῶν Ἱεροσολύμων, στὴν ὁποία συνήλθαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι «σὺν ὅλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ» (Πράξεων 15, 6), ἐνῶ προήδρευσε ὁ πρῶτος Ἱεράρχης ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Ἀδελφόθεος, ἃν καὶ ἦσαν παρόντες οἱ πρωτοκορυφαῖοι Πέτρος καὶ Παῦλος καὶ προφανῶς καὶ ἡ Παναγία μας.

Ἡ Σύνοδος αὐτὴ δὲν ἦταν ἀπλῶς μιὰ συνάθροιση, γιὰ νὰ συζητηθοῦν τὰ ὅποια προβλήματα παρουσιάστηκαν στὴν πρώτη Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἦταν «σύναξη στὴν ὁποία ἐκφράστηκε ἡ ἐνότητα τοῦ ἐνὸς Σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἐνότητα τοῦ Σώματος μὲ τὴν Κεφαλὴ. Γι' αὐτό, καὶ ἐκεῖ ποὺ συνάγονται δύο ἢ τρεῖς, ἐκεῖ εἶναι ὁ Χριστός, ὁλόκληρη ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία» (π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζόπουλου, «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία», σ. 69).

Στὴν προσευχὴ Του ὁ Ἰησοῦς, πρὸς τὸν Οὐράνιο Πατέρα, λίγο μετὰ τὸν Μυστικὸ Δεῖπνο, ζήτησε «ἵνα πάντες ἐν ὧσι, καθὼς καὶ σὺ πάτερ ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας. καὶ ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι, δέδωκα αὐτοῖς, ἵνα ὧσιν ἐν, καθὼς ἡμεῖς ἐν ἐσμέν» (Ἰωάν. 17, 21).

Γι' αὐτὴ τὴν ἐνότητα, τὴν ἀγία ἐνότητα μεταξὺ τῶν πιστῶν, ἐργάστηκαν ἀπ' ἀρχῆς οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς Ἀποστολικοὶ Πατέρες καὶ ἐργάζονται καὶ ἀγωνίζονται μέχρι σήμερα, ὅσοι ἀγαποῦν ἐν ἀληθείᾳ τὴν Ἀγία μας Ἐκκλησία.

«Τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἐκκλησία, εἶναι ἓνα» (Ἐφεσ. 4, 4) καὶ ὁ Χριστὸς δὲν «μερίζεται» (Α' Κορινθ. 1, 13). Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ εἶναι τοῦ Χριστοῦ, ἂν δὲν εἶναι ταυτόχρονα μὲ τοὺς ἀδελφούς τοῦ Χριστοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ διαίρεση ἢ τὸ σχίσμα εἶναι ἐγκλημα (π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζόπουλου, «Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία», σ. 67).

«Τὸ ὄνομα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ὄνομα ἐνώσεως καὶ συμφωνίας καὶ ὁμονοίας καὶ ὅχι ὄνομα χωρισμοῦ, κατὰ τὸν Ἱερό

Χρυσόστομο (Εἰς τὴν Α΄ Κορινθ., ὁμιλία Α΄, P.G. 61,13). καὶ ἡ ἐνότηता αὐτὴ «δὲν εἶναι μόνο ἐξωτερική, ἀλλὰ μυστηριακή, οὐσιαστική, αἰώνια... εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἁγία ἐνότηता. Ἡ μόνη ἀληθινή καὶ ἡ μόνη αἰώνια ἐνότηता τῶν ἀνθρώπων. Διότι στὸν Θεάνθρωπο Χριστό, δὲν εἴμαστε μόνον αἰωνίως ζῶντες ἀλλὰ καὶ αἰωνίως Ἕνα, ἀκριβῶς ὅπως εἶναι τὸ Σῶμα Του (Ἀγ. Ἰουστίνου, Δογματική, σ. 185). Ὅλοι οἱ πιστοὶ εἶναι ἀδελφοὶ μεταξύ τους, διότι ἔχουν κοινὴ μητέρα τὴν Ἐκκλησία, ποὺ μᾶς γεννᾷ μυστηριακῶς, καὶ Ἀρχηγὸ καὶ Κεφαλὴ τὸν Χριστό, ὁ ὁποῖος μᾶς συνάγει ὅλους σὲ ἓνα Σῶμα, ὥστε νὰ εἴμαστε μέλη ἀλλήλων καὶ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἐνότηता τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀνέφικτη χωρὶς ἐνότηता στὴ δογματικὴ πίστη καὶ στὴν ὁμολογία καὶ ἐπίκληση τοῦ ὀνόματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ» (Ι. Καρμίρη, Ἐκκλησιολογία, σ. 255).

Ἀναμφιβόλως, ἐκεῖνος ποὺ δὲν τηρεῖ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἐκτός Ἐκκλησίας (Ἀγίου Κασσιανοῦ, Κατὰ Νεστορίου, P.L. 50, 70Α).

Ὁ ἄνθρωπος σώζεται μόνον, ὅταν εἶναι ἐνωμένος μὲ τὴν Ἐκκλησία. «Ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ὑπάρχει σωτηρία» (Ἀγίου Κυπριανοῦ Καρθαγένης, P.L. 3, 1122). (Ἱερομ. Εὐθυμίου, «Τὸ Μυστήριον τοῦ Χριστοῦ», σ. 589).

Ἀναφέρθηκε παραπάνω πῶς αὐτὸς ποὺ δὲν τηρεῖ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας. Ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας, ὅμως, μπορεῖ νὰ βρεθεῖ καὶ αὐτὸς ποὺ διασαλεύει τὴν ἐνότηता τῆς Ἐκκλησίας· καὶ δὲν εἶναι μόνο οἱ σχισματικοί, ποὺ τὸ κάνουν αὐτό, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ δῆθεν ζηλωτὲς τῶν πατρῶων παραδόσεων, ὑπερασπιστὲς τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ ὑπερ-ζηλωτὲς Ὁρθόδοξοι.

Παρόλο, πού τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον διακρατεῖ τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, ὥστόσο διαιρέσεις καὶ σχίσματα ὑπῆρχαν πάντοτε. Γιατί ἄραγε;

Διότι ἀπλούστατα δὲν ὑπάρχει σὲ πολλοὺς τὸ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, τὸ ὁποῖο δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὴν ἀγάπη, τὴν ἀφοσίωση, τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὴν ὑπακοή στὴν Ἐκκλησία. Ὅπου ἐγωισμός, ἐκεῖ καὶ σχίσματα.

Δυστυχῶς, στὶς ἡμέρες μας εἶναι ἔντονη ἡ ἀπουσία αὐτοῦ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος, διότι δὲν καλλιεργεῖται στὶς ψυχὲς τῶν πιστῶν, ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἱερεῖς καὶ ἡγουμένους, ὡς ὠφείλε. Θὰ ἔλεγα δὲν καλλιεργεῖται ἀκόμη καὶ ἀπὸ Ἀρχιερεῖς.

Σήμερα, πολλοὶ χριστιανοὶ περισσότερο ἀκοῦν δῆθεν χαρισματοῦχους Γεροντάδες, πού μόνον αὐτοὺς θεωροῦν φωτισμένους καὶ διαδόχους κάποιων ἀγίων, καὶ ἀκοῦν ἐπίσης εὐχάριστα ἓνα σωρὸ ψευδοπροφῆτες, παρὰ τὴν Ἐκκλησία.

Ἀντὶ οἱ χριστιανοὶ νὰ εἶναι ζωντανὰ μέλη τῆς ἐνορίας τους, ἀντὶ νὰ βοηθοῦν τὸ ἔργο τῆς καὶ ἀντὶ νὰ ἀγωνίζονται νὰ μορφώσουν Χριστὸ μέσα τους, τρέχουν πίσω ἀπὸ ἐκείνους, πού ἀρέσκονται νὰ ἔχουν ὁπαδοὺς καὶ πού ἀγωνίζονται ὅχι νὰ βάλουν, ἀλλὰ νὰ βγάλουν κόσμο ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία· τὸ νὰ βγάξεις ἀνθρώπους ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία εἶναι θανάσιμο ἀμάρτημα, ἀλλὰ γι' αὐτὸ τὸ ἀνοσιούργημα θὰ μιλήσουμε παρακάτω.

Στὸ σημεῖο αὐτό, ὅς ἀκούσουμε τι γράφει στὶς ὑπέροχες ἐπιστολές του ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ θεοφόρος, ὁ μέγας αὐτὸς ἀποστολικὸς πατέρας. Οἱ Ἐπιστολὲς αὐτὲς εἶναι συνολικὰ ἐπτὰ, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες ἀμφιβαλλόμενες. «Ὅλες ἔχουν τὸν ἴδιο σκοπὸ καὶ κατὰ κανόνα ἔχουν τὸ ἴδιο περιεχόμενο καὶ τὶς ἴδιες κεντρικὲς ἰδέες, πού εἶναι ἡ ὁμόνοια καὶ ἐνότητα στὴν Ἐκκλησία, ἡ ὑποταγὴ στὸν Ἐπίσκοπο, χωρὶς τὴ

γνώμη τοῦ ὁποίου δὲν πρέπει νὰ γίνεται τίποτα, ὁ σεβασμὸς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ διακόνους, ἡ ἀποφυγὴ τῶν ἑτεροδοξιῶν καὶ ἡ ἐμμονὴ στὴν ἀρετὴ καὶ στὴν πίστη» (Ἀποστολικοὶ Πατέρες, Ἑκδόσεις «Τὸ Βυζάντιο», σ. 11).

«Πρέπει νὰ συμπορεύεσθε μὲ τὴ γνώμη τοῦ Ἐπισκόπου»... «μὲ τὴν ὁμόνοιά σας καὶ τὴν ὁμόφωνη ἀγάπη ὑμνεῖται ὁ Ἰησοῦς Χριστός... εἶναι λοιπὸν χρήσιμο νὰ βρίσκεσθε σὲ ἄφογη ἐνότητα, γιὰ νὰ εἰσθε καὶ πάντοτε μέτοχοι τοῦ Θεοῦ». «Τὸν Ἐπίσκοπο λοιπὸν εἶναι φανερὸ ὅτι πρέπει νὰ τὸν βλέπουμε σὰν τὸν ἴδιο τὸν Κύριο», «...ὅταν συγκεντρώνεσθε μαζὶ συχνά, καταργοῦνται οἱ δυνάμεις τοῦ διαβόλου» (Πρὸς Ἐφεσίους).

«Εἶναι πρόπον λοιπὸν, ὅχι μόνο νὰ ὀνομάζεσθε χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ νὰ εἴσαστε· ὅπως καὶ μερικοὶ ὀνομάζουν βέβαια Ἐπίσκοπο, ἀλλὰ κάνουν τὰ πάντα χωρὶς τὴν ἄδειά του». «Οὔτε ἐσεῖς νὰ κάνετε τίποτα χωρὶς τὸν Ἐπίσκοπο καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, οὔτε νὰ ἐπιχειρήσετε κάτι, ποὺ φαίνεται φυσικό, ἰδιαίτερα μεταξύ σας, ἀλλὰ στὴ Σύναξη». «Πειθαρχήσατε στὸν Ἐπίσκοπο καὶ μεταξύ σας» (Πρὸς Μαγνησιεῖς).

«Ἀποφεύγετε τὶς κακὲς παραφυάδες, οἱ ὁποῖες παράγουν θανατηφόρο καρπὸ, τὸν ὁποῖο ἔαν τὸν γευθεῖ κάποιος, πεθαίνει ἀμέσως· διότι αὐτὸ δὲν εἶναι φυτεία τοῦ Πατέρα».

«Νὰ ἐπιμένετε στὴν ὁμόνοιά σας καὶ νὰ προσεύχεστε ὁ ἓνας γιὰ τὸν ἄλλο. Διότι πρέπει ὁ καθένας ἀπὸ σᾶς καὶ ἰδιαίτερα οἱ πρεσβύτεροι νὰ ἀνακουφίζετε τὸν Ἐπίσκοπο, πρὸς τιμὴν τοῦ Πατέρα, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἀποστόλων». «Νὰ πειθαρχεῖτε στὸν Ἐπίσκοπο σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολή, καθὼς ἐπίσης καὶ στὸ πρεσβυτέριο καὶ οἱ ἄνδρες νὰ ἀγαπᾶτε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο μὲ ἀκέραιη καρδιά» (Πρὸς Τραλλιανούς).

«Ὅλοι νὰ ἀκολουθεῖτε τὸν Ἐπίσκοπο, ὅπως ὁ Ἰησοῦς τὸν Πατέρα, καὶ τοὺς πρεσβυτέρους, ὅπως τοὺς Ἀποστόλους, ἐνῶ

τοὺς διακόνους νὰ τοὺς σέβασαι σὰν ἐντολοδόχους τοῦ Θεοῦ. Κανέννας νὰ μὴ κάνει τίποτα χωρὶς τὸν Ἐπίσκοπο, ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἀνήκουν στὴν Ἐκκλησία. Ἐγκυρη νὰ θεωρεῖται ἡ εὐχαριστία ἐκείνη ποὺ τελεῖται ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο ἢ ἀπὸ ἐκεῖνον στὸν ὁποῖο θὰ δώσει ἄδεια αὐτός. Ὅπου ἐμφανίζεται ὁ Ἐπίσκοπος, ἐκεῖ νὰ βρίσκεται τὸ πλῆθος, ὅπως ἀκριβῶς, ὅπου βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἐκεῖ βρίσκεται ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία· δὲν ἐπιτρέπεται χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ἐπισκόπου οὔτε νὰ βαπτίζετε, οὔτε νὰ τελεῖτε τὴ Θεία Εὐχαριστία, ἀλλὰ αὐτὸ ποὺ ἐκεῖνος θὰ θεωρήσει γνήσιο, αὐτὸ εἶναι τὸ ἄρεστό καὶ στὸν Θεό, γιὰ νὰ εἶναι ἀκίνδυνο καὶ ἀναμφίβολο καθετὶ ποὺ κάνετε».

«Εἶναι καλὸ νὰ ἀναγνωρίζουμε τὸν Θεό καὶ τὸν Ἐπίσκοπο. Αὐτὸς ποὺ τιμᾷ τὸν Ἐπίσκοπο, τιμᾶται ἀπὸ τὸν Θεό, καὶ αὐτὸς ποὺ κάνει κάτι κρυφὰ ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο, λατρεύει τὸν διάβολο» (Πρὸς Σμυρναίους).

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί,

Ἄν ὅσα ἀκούσατε, τὰ εἶχαμε ἐγκολπωθεῖ καὶ κατανοήσει ὅλοι, κληρὸς καὶ λαὸς τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, ἡ ἐκκλησιαστικὴ κατάσταση στὴν καθ' ὅλου Ὁρθοδοξία θὰ ἦταν πολὺ καλύτερη. Δὲν θὰ ὑπῆρχαν τόσα σχίσματα καὶ τόσες διαίρεσεις. Δὲν θὰ ὑπῆρχε, τὸ λιγότερο, τόση κατὰκριση καὶ ἱεροκατηγορία. Τόσο θράσος, τόση χυδαιότητα καὶ τόση σκληροκαρδία.

Εἶναι ἀλήθεια, πρέπει νὰ τὸ ποῦμε καὶ αὐτό· πολλοὶ κληρικοὶ καὶ μάλιστα ὑψηλόβαθμοι δὲν προσέχουν. Δὲν τοὺς νοιάζει ἂν σκανδαλίζουν μὲ τὴν ζωὴ τους καὶ μὲ παραβάσεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Ὅμως, σέ καμία περίπτωση δὲν δικαιολογούμαστε νὰ φεύγουμε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ἐπειδὴ κάποιον δὲν στέκονται στὸ ὕψος τους. Πάντως, δὲν χάνεται ἡ Ὁρθοδοξία ἀπὸ αὐτά. Πάντα γίνονταν, διότι εἴμαστε ἄνθρωποι «σάρκα

φοροῦντες καὶ τὸν κόσμον οἰκοῦντες»· καὶ μέσα στὸ ράσο ὑπάρχει ἀποστασία καὶ πλάνη. Αὐτός, ποὺ ἀγαπᾷ τὴν Ἐκκλησία ὅμως, δὲν στέκεται σὲ αὐτά.

Τὸ πρῶτο ποὺ κάνει, γονατίζει καὶ προσεύχεται· «στήριξον Ὁρθοδοξίᾳ τὴν Ἐκκλησίαν Σου Χριστέ καὶ εἰρηνεύσον ἡμῶν τὴν ζωὴν ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος»· καὶ ἂν πιέζεται μέσα του κάποιος νὰ συμβουλευθεῖ ἢ νὰ σχολιάσει ἢ καὶ νὰ ἐλέγξει ἀκόμη, θὰ τὸ κάνει μὲ διάκριση καὶ σεβασμό, μὲ πραγματική ἀγάπη, χωρὶς νὰ διασύρει, νὰ χυδαιολογεῖ καὶ νὰ ὑβρίζει καὶ τὸ χειρότερο νὰ παρασέρνει καὶ ἄλλους. Θὰ τὸ κάνει προσωπικά, ὄχι δημοσιεύοντας ἀνοικτὲς ἐπιστολές.

Κάποιοι, μάλιστα, κάνουν καὶ συλλογὴ ὑπογραφῶν, λές καὶ ἡ Ἐκκλησία εἶναι πολιτικὸ κόμμα ἢ καὶ τσιφλίκι τους, ποὺ πρέπει νὰ τὸ διαφεντεύουν αὐτοί, ξεσηκώνοντας καὶ ἄλλους πρὸς τοῦτο.

«Εἰπὲ τῇ Ἐκκλησίᾳ» (Ματθ. 18, 17), εἶπε ὁ Κύριος καὶ ὄχι στὰ ΜΜΕ.

Στὴν Ἐκκλησία ὅλοι μπήκαμε, γιὰ νὰ διορθωθοῦμε καὶ νὰ ἀλλάξουμε, ὄχι γιὰ νὰ τὴν διορθώσουμε καὶ νὰ τὴν ἀλλάξουμε.

Μπήκαμε γιὰ νὰ σωθοῦμε, ὄχι γιὰ νὰ τὴν σώσουμε.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει νόμους, ἔχει Κανόνες καὶ τοὺς χρησιμοποιεῖ ἄλλοτε μὲ ἀκρίβεια καὶ ἄλλοτε μὲ οἰκονομία. Εἶναι, ἂν θέλετε, οἱ κανόνες, τὰ ὅπλα τῆς Ἐκκλησίας· καὶ γνωρίζει καλύτερα ἀπὸ ἐμᾶς πῶς νὰ τὰ χειρίζεται.

Κάποιοι νομίζουν ὅτι εἶναι ὅπλα δικά τους καὶ πολεμοῦν μὲ αὐτὰ τὴν Ἐκκλησία, χωρὶς νὰ ντρέπονται. Ὑπερασπίζονται τοὺς Κανόνες καὶ Κανόνες οἱ ἴδιοι ποτὲ δὲν τηροῦν, οὔτε καλὰ καλὰ τὸ Εὐαγγέλιο. Αὐτεπάγγελτοι σωτῆρες τῆς Ἐκκλησίας. Ἄνετοι πάντα στὸ νὰ βρίζουν καὶ νὰ καταδικάζουν γιὰ τὸ παραιμικρὸ πατριάρχες, ἀρχιεπισκόπους καὶ ὁλόκληρες Συνόδους

ἀκόμη· γιὰ ὅλα ἔχουν λόγο, θεωρώντας τοὺς ἄλλους προδό-
τες τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὸ φωνάζουν μάλιστα, ὅταν τοὺς δο-
θεῖ ἡ εὐκαιρία. «Πλανῶντες καὶ πλανώμενοι».

Οἱ λαϊκοὶ ἀδελφοί μας ἃς προσέξουν ἰδιαίτερα αὐτὰ ποὺ
γράφει γι' αὐτοὺς στὸ Πηδάλιο ὁ Ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἄγιο-
ρείτης: *Δι' ὃ καὶ ἐν τῇ ι' πράξει τῆς ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Μακε-
δόνοιο γενομένης Συνόδου, ὁρθότατα κατὰ τοῦτο γέγραπται,
«δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς κανένα οἰονδήποτε λαϊκόν, ἢ
νὰ κινή λόγον διὰ ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, ἢ νὰ ἀντιστέκε-
ται εἰς ὁλόκληρον ἐκκλησίαν, ἢ οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Διότι
τὸ νὰ ἀνιχνεύῃ, καὶ νὰ ἐξετάζῃ τινὰς τὰ τοιαῦτα, τοῦτο εἶναι
ἔργον τῶν Πατριαρχῶν καὶ ἱερέων καὶ διδασκάλων, εἰς τοὺς
ὁποίους ἐδόθη ἐκ Θεοῦ νὰ λύουσι, καὶ νὰ δένουσιν. Ὁ γὰρ λα-
ϊκός, καὶ ἢναι γεμάτος ἀπὸ κάθε σοφίαν καὶ εὐλάβειαν,
ὅμως λαϊκός πάλιν εἶναι, καὶ πρόβατον, ἀλλ' ὅχι καὶ ποιμὴν,
ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς, καὶ δείχῃν κάθε ἀνευλάβειαν, ἀλλ' ὅμως
Ποιμὴν εἶναι, ἕως ὅπου εὐρίσκεται εἰς τὸν τόπον τῶν Ἀρχιε-
ρέων ὅθεν δὲν πρέπει τὰ πρόβατα νὰ ἀντιφέρονται κατὰ τῶν
ποιμένων τους»* (Ἐκδόσεις Παπαδημητρίου σελ. 191).

Ἀκοῦστε στὴ συνέχεια μερικοὺς Κανόνες ἀπὸ τὸ Πηδά-
λιο, εἰδικὰ γι' αὐτοὺς τοὺς δῆθεν ὑπερασπιστὲς τῶν Κανόνων:

Ἀπὸ τοὺς Ἀποστολικούς Κανόνες, Κανὼν ΛΘ': «Οἱ πρε-
σβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι, ἄνευ γνώμης τοῦ Ἐπισκόπου μηδὲν
ἐπιτελείτωσαν. Αὐτὸς γὰρ ἐστὶ ὁ πεπιστευμένος τὸν λαὸν τοῦ
Κυρίου, καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν αὐτῶν λόγον ἀπαιτηθησό-
μενος».

Κανὼν ΝΕ': «Εἴ τις κληρικὸς ὑβρίσει τὸν Ἐπίσκοπον,
καθαιρέσθω. Ἀρχοντα γὰρ τοῦ λαοῦ σου, οὐκ ἐρεῖς κακῶς».

Ἀκολούθως, κάποιοι Κανόνες, ἐπειδὴ εἶναι μακροσκελεῖς,
τοὺς παραθέτω ἐν συντομίᾳ καὶ σὲ μετάφραση.

Κανὼν Δ΄ τῆς Δ΄ Συνόδου: «Ἀπαγορεύεται οἱ μοναχοὶ νὰ κτίζουν, «συνιστᾶν», μοναστήρια ἑαυτοῖς καὶ εὐκτήριον οἶκον, χωρὶς τὴ γνώμη τοῦ τοπικοῦ Ἐπισκόπου καὶ ἀπαγορεύεται ἐπίσης νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὰ μοναστήρια καὶ νὰ δημιουργοῦν προβλήματα στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν Πολιτεία. Ἐπίσης, ἀπαγορεύεται νὰ μένουν στὸν κόσμος καὶ στὰ σπίτια τους» (Πρωτοδευτέρα Σύνοδος).

Κανόνες 31 καὶ 59 τῆς Στ΄ Συνόδου: Νὰ καθαίρονται οἱ κληρικοὶ ποὺ κάνουν Λειτουργία ἢ βαπτίζουν μέσα σὲ σπίτια χωρὶς εὐλογία ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο καὶ νὰ ἀφορίζονται οἱ μοναχοὶ καὶ οἱ λαϊκοί, ποὺ μετέχουν σ’ αὐτὰ τὰ Μυστήρια.

Κανὼν 64: «Οἱ λαϊκοὶ ἀπαγορεύεται δημοσίως νὰ διδάσκουν, θεωροῦντες τὸν ἑαυτό τους διδάσκαλο, ἐνῶ πρέπει νὰ διδάσκονται ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἔχουν τὸ διδασκαλικὸ χάρισμα, ἀλλιῶς νὰ ἀφορίζονται, ἂν τὸ κάνουν 40 μέρες».

Τῆς Πρωτοδευτέρας: «Καθαίρεση πρεσβυτέρου καὶ διακόνου ποὺ δὲν μνημονεύει τὸν Ἐπίσκοπο καὶ ἀφορισμὸς μοναχῶν καὶ λαϊκῶν ποὺ τοὺς ἀκολουθοῦν».

Κανὼν ΙΔ΄: Καθαίρεσις Ἐπισκόπου ποὺ δὲν μνημονεύει τὸν Μητροπολίτη.

Ἐν Ἀγία Σοφία, Κανὼν Γ΄: νὰ ἀφορίζεται ὁ λαϊκὸς ποὺ τιμωρεῖ ἢ συκοφαντεῖ Ἐπίσκοπο.

Ἐν Γάγγρα, Κανὼν Ε΄ καὶ ΣΤ΄: νὰ ἀφορίζονται αὐτοὶ ποὺ παρακινοῦν ἄλλους νὰ καταφρονοῦν τὸν οἶκο τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ μὴ πηγαίνουν στὶς Συνάξεις κάνοντας χωριστὰ συνάξεις, χωρὶς τὴ γνώμη τοῦ Ἐπισκόπου.

Ἐν Ἀντιοχείᾳ, Κανὼν Δ΄: Ὅποιος καθηρημένος ἐξακολουθεῖ νὰ λειτουργεῖ, νὰ ἀφορίζεται, ὅπως καὶ οἱ κοσμικοὶ καὶ οἱ μοναχοὶ ποὺ ἐκκλησιάζονται κοντά του καὶ κοινωνοῦν ἀπὸ αὐτόν.

Νομίζω εἶναι κατανοητὸ γιὰτὶ παραθέσαμε ὅλους αὐτοὺς τοὺς Κανόνες, ποὺ πρέπει ὅλοι νὰ τοὺς τηροῦμε. Ἰδιαιτέρα αὐτοὶ οἱ κληρικοὶ παντὸς βαθμοῦ καὶ λαϊκοί, ποὺ δὲν χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα καὶ ἐκκλησιαστικὴ συνείδηση.

Ἄν δὲν τοὺς τηροῦμε, τότε ἄς ταπειωνόμαστε καὶ ἄς σιωποῦμε. Εἶναι θράσος καὶ ἀσέβεια νὰ κουνᾶμε τὸ δάκτυλο στὴν Ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ κατηγοροῦμε τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἡγεσία γιὰ παραβάσεις Κανόνων καὶ προδοσία. Λίγο ἢ πολὺ, ἄς μὴ κοροϊδεύομαστε, ὅλοι εἴμαστε παραβάτες καὶ ὑπόλογοι· «πάντες γὰρ ἐσμεν ἐν ἐπιτιμίῳις», λέγει τὸ χρυσὸ στόμα (ΕΠΕ Τ. 31 σ. 90).

Δὲν εἶναι βέβαια κακὸ νὰ ἔχει κάποιος διαφορετικὴ γνώμη μὲ ὅσα ἀποφασίζει ἡ Ἐκκλησία. Κακὸ εἶναι νὰ τὸ διαλαλεῖ καὶ νὰ ἐπιμένει ἀφενὸς νὰ ἐπιβάλλει τὴν ἄποψή του καὶ ἀφετέρου νὰ προσπαθεῖ νὰ παρακινήσει καὶ ἄλλους «σὲ φατρία καὶ τυρεία». Αὐτὸ εἶναι σχίσμα. Ἄν δεχόμαστε τὶς ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας, εὐθύνη ἔχει ἡ Ἐκκλησία γι' αὐτές. Ἄν δὲν τίς δεχόμαστε, τότε ἔχουμε ἐμεῖς τὴν εὐθύνη καὶ αὐτὸ εἶναι ἐπικίνδυνον γιὰ τὴ σωτηρία μας καὶ ἐπιζήμιον πολλὰς φορὲς γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ἄν πάλι δὲν συμφωνοῦμε μὲ κάποια θέματα, ποὺ εὐχόμαστε νὰ μὴν ἦταν ἔτσι, νομίζω, δὲν θὰ κολαστοῦμε γι' αὐτό. Ἄν ὅμως μᾶς πληρώνουν κάποιοι μονίμως νὰ διαφωνοῦμε μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, στὴν ὁποία ἀνήκουμε, καὶ συνεχῶς νὰ τὴν διασύρουμε, τότε νομίζω εἴμεθα, τὸ λιγότερον, ἀπαράδεκτοι καὶ ὅπωςδὴποτε ὑπόλογοι ἀπέναντι στὸν Θεό.

Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἀνήκουμε σὲ μιὰ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησίαν, ἀνήκουμε στὸ πάνσεπτον Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖον, στὸ ὁποῖο ὀφείλουμε ἐν πολλοῖς καὶ τὴν ἐλευθερίαν μας.

Ἐνδεκα Πατριάρχες ὁδηγήθηκαν στήν ἀγχόνη γιά τήν Ἐλευθερία μας· δὲν ἔχουμε κανένα λόγο νὰ θαυμάζουμε καὶ νὰ στρέφουμε τὰ βλέμματά μας σὲ τοπικὲς θυγατρικὲς Ἐκκλησίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Κάποιες ἀπ' αὐτὲς δυστυχῶς κολυμποῦν στὰ βρομόνερα τοῦ Ἐθνοφυλετισμοῦ καὶ διασποῦν μονίμως τὴν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδοξίας· καὶ ἐπιπλέον, καλλιεργοῦν μίσος προσωπικὸ πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη, τὸν ὁποῖον προσπαθοῦν νὰ τὸν ρίξουν στὸν Βόσπορο· καὶ καλὰ αὐτοί, ποὺ δυστυχῶς κινοῦνται ἐντελῶς ὑπεροπτικὰ καὶ κοσμικὰ ὡς ἀγνώμονες πατραλίες. Οἱ ἐνταῦθα συνοδοιπόροι τους, γιατί ἄραγε τοὺς βοηθοῦν σ' αὐτὸ τὸ ἔργο; Εἶναι Ἕλληνες αὐτοί; Ἐννοῶ ἱστοσελίδες, ἐφημερίδες, περιοδικὰ δῆθεν ἐκκλησιαστικὰ καὶ πατριωτικὰ μὲ μεγάλους τίτλους, ποὺ τελικὰ μόνο κακὸ κάνουν καὶ στήν Ἑλλάδα καὶ στήν Ἐκκλησία καὶ παραπλανοῦν καὶ ὁδηγοῦν τοὺς ἀπλοὺς χριστιανοὺς ἔξω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία.

Μία φαρέτρα ἔχουν, βασικά, στόν, ὅπως ἀποκαλοῦν, ἀντιοικουμενιστικὸ ἀγώνα, τὸν Κανόνα ποὺ ἀπαγορεύει συμπτρσευχὲς μὲ αἵρετικοὺς καὶ σχισματικούς (ἐν Λαοδικείᾳ, ΑΒ', ΑΓ') καὶ μὲ αὐτὸν πολεμοῦν τὴν Ἐκκλησία, χαρακτηρίζοντας οἰκουμενιστὴ κάθε ἀντίθετο στὶς ζηλωτικὲς ἀπόψεις τους. Καλημέρα νὰ πεῖς σὲ ἓναν ἐτερόδοξο, ἀμέσως θὰ σὲ βαπτίσουν οἰκουμενιστὴ. Εὐχὲς ἔδωσέ ὁ Πατριάρχης γιά μιὰ γιορτὴ τῶν μουσουλμάνων, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους ζεῖ, καὶ οἱ ἐνταῦθα «ἀγωνιστές» κατελήφθησαν ἀπὸ φρίκη, ὅπως ἔγραψαν· γιά ἐνότητα μίλησε σοβαρὸς Ἀρχιερεὺς, σατανικὴ τὴν χαρακτήρισε κάποιος λαλίστατος ὀρθοδοξοαμύντορας αὐτὴ τὴν Ἐνότητα. Ἐνῶ ἓνας ἄλλος ἀπεφάνθη μέσῳ τῶν στηλῶν γνωστῆς ἐφημερίδος· «Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἔχασε τὴν ἀγιστική του δύναμη». Ἄς τὴν βρεῖ ἐκεῖ ποὺ ἀρθρογραφεῖ!

Ἦλθε ὁ Κόπτης Πατριάρχης στήν Ἀθήνα καί τι δὲν ἔγραφαν! Τώρα ποὺ ὁ Πατριάρχης Μόσχας ἀποκαλεῖ τοὺς Κόπτες Ὁρθοδόξους καὶ κάνει διάλογο μὲ αὐτούς (ὑπὸ ποίαν ιδιότητα ἄραγε;), σιωπῇ ἀπὸ αὐτούς!

Γιὰ τὴν παρὰ τοὺς Κανόνες εἰσπήδηση τοῦ ἰδίου τοῦ Μόσχας στὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καὶ τὴν πρόσληψη ἱερέων, πολλοὶ ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι καθηρημένοι ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καὶ ἀπὸ Παλαιοημερολογίτες ἀκόμη, καὶ κάποιοι εἶναι Παπικοὶ καὶ κάποιοι αὐτοχειροτόνητοι παρακαλῶ, ποὺ δὲν ξαναχειροτόνησαν, οὐδεὶς λόγος! Ἄραγε οἱ ἐδῶ «φύλακες τῶν Ἱερῶν Κανόνων», ποὺ μοιάζουν μὲ τὴν «ἀστυνομία ἡθῶν» κάποιας μουσουλμανικῆς χώρας, τι ἔχουν νὰ ποῦν; Δὲν τὰ μαθαίνουν αὐτά, δὲν τὰ γνωρίζουν; Προφανῶς ἀκοῦν καὶ μαθαίνουν μόνο ὅσα θέλουν καὶ ὅσα τοὺς συμφέρει. Μόνο γιὰ τοὺς πρώην σχισματικούς τῆς πολύπαθης Οὐκρανίας ἀνησυχοῦν καὶ ἀσχολοῦνται. Ἄς ἀποφανθεῖ, παρακαλοῦμε ἡ Ἐκκλησία, τὴν ὁποία ἐρωτοῦμε· μποροῦμε πλεον νὰ συλλειτουργοῦμε μετὰ ταῦτα μὲ Ρώσους κληρικούς;

Σπουδαῖος ἱεράρχης γειτονικῆς πρὸς τὴν Ἑλλάδα Ἐκκλησίας μοῦ εἶπε ἐπὶ λέξει· «Πάτερ μου, γράφουν καὶ ξαναγράφουν γιὰ τὸ ἴδιο θέμα, γιὰ νὰ παράγουν ἔργο, νὰ τὸ δοῦν οἱ ἐκεῖ, γιὰ νὰ τοὺς πληρώσουν». Ὁ νοῶν νοεῖται! Ἐνας κοσμικὸς πάλι μοῦ εἶπε τὸ ἐξῆς· τὸ χρῆμα πολλοὶ τὸ μίσησαν, τὸ πολὺ χρῆμα οὐδεὶς!».

Ἄς στρέφουν τὴν προσοχή τους σ' αὐτοὺς ποὺ ὑποστηρίζουν, γιὰ νὰ δοῦν ἐκεῖ πόσος οἰκουμενισμὸς ὑπάρχει καὶ πόση προδοσία τῆς Ὁρθοδοξίας.

Ἀδελφοί, «στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου». Ἄς μείνουμε πιστοὶ στήν Ὁρθόδοξη πίστη μας, τὴν ὁποία θὰ διαλαλοῦμε ὅχι μόνο μὲ λόγια, αὐτὸ εἶναι εὐκολο, ἀλλὰ μὲ ἔργα.

Ἔργα ἀρετῆς, «εὐποιίας καὶ κοινωνίας», ἔργα ἀγάπης καὶ συναλληλίας. Ἄς μείνουμε ἀφοσιωμένοι στὴν Ἐκκλησία, ποὺ ἀνήκουμε. Ἄς μείνουμε στερεοὶ στὴν ἐνορία μας ἢ στὸ μοναστήρι μας. Δύο χιλιάδες χρόνια καὶ πλέον στὴν πατρίδα μας καθημερινὰ τελεῖται ἡ Θεία Λειτουργία καὶ ἀκοῦμε τὸ Εὐαγγέλιο στὴ γλῶσσα μας. Ἕνας Σέρβος θεολόγος ἔλεγε· «Οἱ Ἕλληνες διαβάζουν τὸ Εὐαγγέλιο στὴ γλῶσσα τους, ἔχει μεγάλη σημασία αὐτό. Ἐμεῖς τὸ διαβάζουμε ἀπὸ μετάφραση».

Ἄς ἔχουμε ἐμπιστοσύνη στὴν Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία μας. Τὸ Πανάγιο Πνεῦμα εἶναι μέσα σ' Αὐτὴν καὶ τὴν καθοδηγεῖ. Σίγουρα, δὲν εἶναι σὲ γραφεῖα, ὅπου, ὅπως ἔλεγε ὁ Γέροντάς μου Γρηγόριος Δοχειαρίτης, μεταξὺ τσιγάρου καὶ καφέ κάποιοι θεολογοῦν καὶ θέλουν νὰ κατευθύνουν τὴν Ἐκκλησία.

Ἄς τὸ βάλουμε καλὰ στὸ μυαλό μας· τὸ εἶπε ἡ Ἐκκλησία, τὸ εἶπε ὁ Χριστός! Τελεία καὶ Παύλα! Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ βάζει τὸν ἑαυτό του πάνω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, ὅσο φωτισμένος καὶ ἂν θεωρεῖται καὶ ἅγιος.

Ἴσως κάποιοι μᾶς ποῦν πὼς καὶ ἡ Ἐκκλησία κάνει λάθη καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορίαν γνωρίζουμε καὶ Ληστρικὲς Συνόδους· δὲν ἀμφιβάλλει κανεῖς γι' αὐτό! Ὅμως, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ διορθώσει τὰ λάθη μὲ μιὰ ἄλλη Σύνοδο· δὲν ἐπαφίεται στὸν κάθε τυχόντα νὰ ἐλέγξει καὶ νὰ διορθώσει.

Καὶ κάτι ἀκόμη· ποιοὶ εἶναι αἱρετικοὶ καὶ ποιοὶ σχισματικοί, θὰ μᾶς τὸ πεῖ ἡ Ἐκκλησία κι ὅχι ὁ ὅποιοςδήποτε· καὶ ἂν ἡ Ἐκκλησία τοὺς ἐπαναφέρει, ἰδιαίτερα τοὺς Σχισματικούς, σὲ μᾶς δὲν πέφτει κανένας λόγος νὰ μὴ συμφωνοῦμε. Γιατὶ ἄραγε δὲν χαίρονται, ὡς ὤφειλαν, κάποιοι ζηλωτὲς τῶν πατρῶων παραδόσεων, ὅταν ἑκατομμύρια ἄνθρωποι ἐπανεντάσσονται στὴν Ἐκκλησία καὶ δὲν εἶναι πλέον σχισματικοὶ καὶ

ἐκτὸς Αὐτῆς, πὺν πεισματικὰ αὐτοὶ τοὺς θεωροῦν καὶ ἀποκαλοῦν ἀκόμῃ σχισματικούς;

Ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος, στὸν ὑπέροχο λόγο του «Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀναθεματίζειν» (Ε.Π.Ε. τ. 31, σ. 442-463), ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀφόρισε τὶς αἱρέσεις, ἐνῶ στοὺς αἱρετικούς φέρθηκε μὲ ἐπιείκεια, γιὰτὶ καὶ αὐτοὶ εἶναι ἀδελφία μας καὶ γι' αὐτοὺς σταυρώθηκε ὁ Χριστός καὶ αὐτοὶ πρέπει νὰ σωθοῦν. Χριστιανὸς πὺν ἐμποδίζει κάποιους νὰ μποῦν στὴν Ἐκκλησία καὶ νὰ σωθοῦν, δὲν εἶναι Χριστιανός.

Ὅμως ἐδῶ, θὰ καταπαύσω τὸν λόγο, πὺν ἴσως θίγει κάποιους· δὲν ἔχω, πιστέψτε με, καμία διάθεση νὰ θίξω κάποιους. Ἀπὸ ἀγάπη τὰ λέγω ὅλα αὐτά, γιὰ τὴν Ἐκκλησία καὶ γι' αὐτούς. Ὑπάρχει κόσμος πὺν παρασύρεται καὶ ἔχουν φτάσει στὸ σημεῖο κάποιοι νὰ μὴ προσέρχονται στοὺς ναοὺς, νὰ μὴν ἀσπάζονται τὸ χέρι τῶν ἱερέων καὶ δὴ τῶν Ἀρχιερέων, νὰ κάνουν Λειτουργίες μὲ ὁμοῖδεάτες τοὺς κληρικούς, συνήθως συνταξιούχους ἢ καθηρημένους σὲ σπίτια καὶ σὲ ἐξωκλήσια, κατὰ παράβασιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων. Κάποιος φυγὰς ἀγιορείτης τοὺς παρακινεῖ νὰ κάνουν μόνο κομποσχοίνι στὰ σπίτια τους.

Μάλιστα, κάποιος καθηρημένος πρώην Ἀγιοταφίτης, ἔχει φτάσει σὲ ἔσχατο σημεῖο ἀσέβειας, ὥστε νὰ λέγει ὅτι μόνο ἡ Λειτουργία πὺν κάνει, εἶναι δεκτὴ στὸν Θεό· καὶ δυστυχῶς, ὑπάρχει κόσμος πὺν τὸν ἀκολουθεῖ.

Θά μπορούσαμε νὰ ἀναφέρουμε καὶ ἄλλες τραγικὲς περιπτώσεις, πὺν κρύβονται πίσω ἀπὸ τὴ σημαία «Ὁρθοδοξία ἢ Θάνατος», πίσω ἀπὸ «ἀδέσμευτους», «μαχητικούς» καὶ «ἀντιαιρετικούς», ἀλλὰ δὲν τὸ ἐπιτρέπει ὁ χρόνος καὶ μᾶλλον αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ κάνει ἡ Ἐκκλησία. Ἐμεῖς μόνο σᾶς προτρέπουμε ἀδελφικά νὰ μὴν τοὺς ἀκολουθεῖτε, νὰ μὴν τοὺς διαβάξε-

τε καὶ νὰ μὴν ἐντάσσετε σὲ αὐτούς. Εὐκόλα βγαίνει κανεὶς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ δύσκολα ἐπανέρχεται. Εὐκόλα κάνει σχίσμα, ἀλλὰ δύσκολα ἐπιστρέφει.

Προσοχή, παρακαλῶ πολύ, στὴν ἐκκλησιαστικὴ εἰδησεογραφία καὶ δὴ τὴν προπαγανδιστικὴ! Καλύτερα νὰ μὴν τὴν παρακολουθεῖτε. Διαβάζετε τὸ Εὐαγγέλιο, διαβάζετε τοὺς ἁγίους Πατέρες. Κλείστε τὰ αὐτιά σας στοὺς πολέμιους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Κλείστε τὰ αὐτιά σας στοὺς ψευδοπροφῆτες καὶ στοὺς δῆθεν ὁμολογητές!

Μὴν πιστεύετε στὰ ἔκτακτα μηνύματα δῆθεν ἁγιορειτῶν ἀσκητῶν καὶ ἐρημιτῶν. Παραμύθια εἶναι ὅλα αὐτά. Κάποια ὀνόματα, ποὺ ἀναφέρουν, εἶναι ἀνύπαρκτα· μὴ διαβάζετε κείμενα ἀνυπόγραφα ἢ φέροντα τὴν ὑπογραφή ἀόριστα «ὑπὸ Ἁγιορειτῶν Κελλιωτῶν πατέρων», ποὺ ἂν εἶναι γνήσια, οἱ συντάκτες εἶναι ἓνας ἕως δύο ἀπὸ ὁλόκληρο τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ δὲν ἐκπροσωποῦν τὴν Ἱερὰ Κοινότητα καὶ τὸ σύνολο τῶν Μοναχῶν καὶ δὴ τῶν Κελλιωτῶν. Κάποιοι πιστεύουν πὼς κοσμικοὶ τὰ λένε καὶ τὰ γράφουν, ποὺ ἴσως πληρώνονται πρὸς τοῦτο, γιὰ νὰ δημιουργήσουν σάλο καὶ διχασμὸ στὴν ἁγιορειτικὴ Πολιτεία καὶ γενικώτερα στὴν Ἐκκλησίαν.

Μόνοι σας μπορεῖτε νὰ καταλάβετε γιὰτὶ κάποιες ἐφημερίδες καὶ ἱστοσελίδες προβάλλουν ὡς ἁγίους καὶ φωτισμένους κάποιους Γεροντάδες. Τὶ σοὶ φωτισμὸ ἔχουν, ὅταν λένε ἀντίθετα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν πράγματα, ὅταν κρυφὰ ἢ φανερὰ μιλοῦν ἀπαξιωτικὰ γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ὅταν θεωροῦν αὐτοὺς ποὺ μνημονεύουν τὸν Πατριάρχη ὡς κολασμένους καὶ ὁμιλοῦν χαιρέκακα ἐναντίον πρώην σχισματικῶν, σὰν νὰ κρατοῦν αὐτοὶ τὰς κλεῖς (κλειδιά) τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Παράδεισου; Γιὰ ἓναν ἀπὸ αὐτούς, ποὺ συνεχῶς ἐκθειάζουν καὶ

δημοσιεύουν ξανά καὶ ξανά τὶς ὕβρεις τοῦ πρὸς τὸν δεινῶς χειμαζόμενο οὐκρανικὸ λαό, ὁ ἅγιος Πορφύριος, τὸν ὁποῖο ἐπεσκέπτετο ὁ ἐν λόγῳ «φωτισμένος», προεῖπε πῶς κάποτε θὰ πλανηθῇ. Ὅπερ καὶ ἐγένετο, ἀφοῦ ἔβαλε τὸν ἑαυτὸ πάνω ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ πάνω ἀπὸ ὁλόκληρο τὸ Ἅγιον Ὅρος.

Νὰ εἴστε ἀποτειχισμένοι ἀπὸ αὐτούς, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτούς, εἶναι, ὅπως ἀρέσκονται νὰ χαρακτηρίζουν ἄλλους, «σχισματοαιρετικοί», ἰδρυτές, ἂν θέλετε, ἑνὸς σύγχρονου εἰδους ἀνατολίτικου προτεστантиσμοῦ. Περὶ αὐτῆς τῆς ἐκκολαπτόμενης νεωτέρας αἱρέσεως, ἴσως μιλήσουμε ἄλλοτε, πού εἶναι πλέον ἐπικίνδυνη ἀπὸ τὸν πολεμούμενο ἀπὸ αὐτοὺς Οἰκουμενισμό.

Ὁ λόγος τώρα στοὺς ἁγίους τῶν ἡμερῶν μας, στοὺς ἁγίους πού πρόσφατα ἁγιοκατατάχθηκαν, κάποιους ἀπὸ τοὺς ὁποίους γνωρίσαμε, συναναστραφήκαμε καὶ ὠφεληθήκαμε. καὶ γι' αὐτούς, δυστυχῶς, κάποιοι ὀρθοδοξοαμύντορες ἐξέφρασαν ἀντιρρήσεις· δὲν ἤθελαν νὰ τὸ πῶ, ἀλλὰ ἐπιτρέψτε μου, θὰ τὸ πῶ αὐτὸ πού εἶπε σπουδαῖος κληρικός· «Καί ἕναν γαίδαρο νὰ ἁγιοκατατάξει ἡ Ἐκκλησία, εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ τὸν προσκυνήσουμε».

Ἴδου τὸ γνήσιο ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα!

Ἅγιος Πορφύριος ὁ Καυσοκαλυβίτης

Ἀκοῦστε τον!

«Γιὰ νὰ διατηρήσουμε τὴν ἐνότητά μας, θὰ πρέπει νὰ κάνουμε ὑπακοή στὴν Ἐκκλησία καὶ τοὺς Ἐπισκόπους Της. Ὑπακούοντας στὴν Ἐκκλησία, ὑπακούουμε στὸν ἴδιο τὸν Χριστό. Ὁ Χριστὸς θέλει νὰ γίνουμε μία ποίμνη μὲ ἓνα Ποιμένα» («Ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ πᾶν», σελ. 29).

«Νὰ πονᾶμε γιὰ τὴν Ἐκκλησία, νὰ τὴν ἀγαπᾶμε πολὺ. Νὰ μὴ δεχόμαστε νὰ κατακρίνουν τοὺς ἀντιπροσώπους Της. Ὅλοι εἴμαστε Ἐκκλησία. Ὅσοι κατηγοροῦν τὴν Ἐκκλησία γιὰ τὰ λάθη τῶν ἐκπροσώπων Της, μὲ σκοπὸ δῆθεν νὰ βοηθήσουν γιὰ τὴ διόρθωση, κάνουν μεγάλο λάθος. Αὐτοὶ δὲν ἀγαποῦν τὴν Ἐκκλησία, οὔτε βέβαια τὸν Χριστό. Τότε ἀγαπᾶμε τὴν Ἐκκλησία, ὅταν μὲ τὴν προσευχή μας ἀγκαλιάζουμε κάθε μέλος της καὶ κάνουμε ὅ,τι κάνει ὁ Χριστός» (αὐτόθι, σ. 30).

«Τὴν ὥρα ποὺ προσεύχεσθε γιὰ τὴν Ἐκκλησία, ἀπαλλάσσεσθε κι ἀπ' τὰ πάθη» (αὐτόθι, σ. 77).

«Κανείς δὲν πρέπει νὰ θέλει νὰ σωθεῖ μόνος του, χωρὶς νὰ σωθοῦν οἱ ἄλλοι. Εἶναι λάθος νὰ προσεύχεται κανείς γιὰ τὸν ἑαυτό του, γιὰ νὰ σωθεῖ ὁ ἴδιος. Τοὺς ἄλλους πρέπει νὰ ἀγαπᾶμε καὶ νὰ προσευχόμαστε νὰ μὴ χαθεῖ κανείς. Νὰ μποῦν ὅλοι στὴν Ἐκκλησία. Αὐτὸ ἔχει ἀξία. Ὅταν ξεχωρίζουμε τὸν ἑαυτό μας, δὲν εἴμαστε χριστιανοί. Ἀληθινοὶ χριστιανοὶ εἴμαστε, ὅταν αἰσθανόμαστε βαθιὰ ὅτι εἴμαστε μέλη τοῦ μυστικοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, μὲ μιὰ συνεχῆ σχέση ἀγάπης. Ὅταν ζοῦμε ἐνωμένοι ἐν Χριστῷ, δηλαδὴ ὅταν ζοῦμε τὴν ἐνότητα μέσα στὴν Ἐκκλησία Του μὲ τὸ αἶσθημα τοῦ Ἑνός» (Ἅγιος Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης, «Τὸ σκεῦος τῆς Χάριτος», Ἐκδόσεις Ἱ. Μ. Χρυσοπηγῆς, σ. 24).

«Ὁ Χριστὸς φανερώνεται μέσα στὴν ἐνότητα μεταξύ μας καὶ στὴν ἀγάπη Του, τὴν Ἐκκλησία. Ἐκκλησία δὲν εἶμαι μόνος ἐγώ, ἀλλὰ ὅλοι μαζί κι ἐσεῖς. Ἐκκλησία εἴμαστε ὅλοι (αὐτόθι. σ. 99).

«Ὁ φανατισμὸς δὲν ἔχει σχέση μὲ τὸν Χριστό» (αὐτόθι, σ. 103).

«Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλύτερο μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας μας, νὰ γίνουμε ὅλοι ἓνα ἐν Θεῷ». Τίποτα καλύτερο δὲν ὑπάρχει ἀπ' αὐτὴ τὴν ἐνότητα. Αὐτὸ εἶναι ἡ Ἐκκλησία. Αὐτὸ εἶναι ἡ Ὁρθοδοξία. Αὐτὸ εἶναι ὁ Παράδεισος» (αὐτόθι, σ. 77).

«Ὁ Δεσπότης εἶναι εἰς τύπον Χριστοῦ. Δὲν μπορεῖς νὰ ἀρνεῖσαι τὸν Ἐπίσκοπο μὲ ἐπιμονή. Δὲν μπορεῖς νὰ χαλάσεις τίς σχέσεις σου μὲ τὸν Ἐπίσκοπο, γιατί ἡ προσευχή σου δὲν ἀνεβαίνει στὸν οὐρανό, μένει ἄκαρπη» (αὐτόθι, σ. 46).

Ὁ ἅγιος Πορφύριος συνδεόταν πνευματικὰ μὲ τὸν μακαριστὸ Ἀρχιεπίσκοπο Σεραφεῖμ. Ὅταν ὁ τελευταῖος ἦταν ἄρρωστος, μιλοῦσαν διὰ τηλεφώνου. Κάποια φορὰ, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ εἶπε: «Γέροντα, μπορεῖ νὰ εἶμαι ὁ πιο ἀμαρτωλὸς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ἀλλὰ πάσχω γιὰ τὴν Ἐκκλησία!

Γιὰ τὸ καράβι τῆς Ἐκκλησίας πεθαίνω, δὲν θέλω νὰ τὸ χτυπήσω σὲ ὑφάλους... καὶ σὲ εὐχαριστῶ πολὺ ποὺ μὲ βοηθᾷς, ποὺ μοῦ συμπαραστέχεσαι...».

Ὁ Ἅγιος τὸν ἐνθάρρυνε λέγοντας· «Ἐλα Σεραφεῖμ... Κράτα γερὰ Σεραφεῖμ καὶ μὴ φοβᾶσαι. Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί σου» (Ἡ Ὁσιος Πορφύριος ὁ Προφήτης», σ. 317).

Ἅγιος Παΐσιος ὁ Ἀγιορείτης

Ὅταν ἄρχισε ἡ λεγόμενη προσέγγιση τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τὴν Δυτικὴ ἀπὸ τὸν μακαριστὸ Πατριάρχη Ἀθηναγόρα, δημιουργήθηκε μεγάλη ἀναστάτωση καὶ στὸ Ἅγιον Ὄρος. Πολλοὶ ἔκοψαν τὸ μνημόσυνο καὶ ἐντάχθηκαν στοὺς κύκλους τῶν ζηλωτῶν.

Ὁ τότε γερο-Παΐσιος ἀνησύχησε καὶ αὐτὸς καὶ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἀνησυχίας του ἦταν μία ἐπιστολὴ πρὸς τὸν π. Χαράλαμπο Βασιλόπουλο, ἰδρυτὴ τοῦ λεγόμενου Ὁρθοδόξου Τύπου, ὃχι βεβαίως, γιὰ νὰ δημοσιευθεῖ οὔτε γιὰ νὰ τιμήσει τὸν Ὁρθόδοξο Τύπο, ὅπως εἶπε ὀργανωσιακὸς κληρικὸς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος.

Ἄς σημειωθεῖ ἐδῶ πῶς ὁ ἅγιος Παΐσιος δὲν συμπαθοῦσε καθόλου τὸν ζηλωτισμὸ, τὶς ἀκρότητες καὶ ποτὲ δὲν διέκοψε τὸ μνημόσυνο τοῦ Πατριάρχου, ὅπως ψευδῶς διαδίδουν κάποιοι. Ὅπως διαβεβαιώνει ὁ ὑπέρροχος μαθητὴς του, π. Παΐσιος, στὸ βιβλίον του «Μύρον ἐκκενωθέν», «σεβόταν τὸν θεσμὸ τοῦ Πατριαρχείου, ὅπως καὶ τὰ πρόσωπα».

Νὰ τί ἔγραφε μεταξύ τῶν ἄλλων ὁ Ἅγιος:

«Εἰς τοὺς καιροὺς μας βλέπομε ὅτι πολλὰ πιστὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας μας, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί, ἔχουν δυστυχῶς ἀποσχισθεῖ ἀπὸ αὐτήν, ἐξαιτίας τῶν φιλενωτικῶν. Ἐχῶ τὴν γνώμη ὅτι δὲν εἶναι καθόλου καλὸν νὰ ἀποχωριζόμεθα ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν κάθε φορὰ πού θὰ πταίει ὁ Πατριάρχης. Ἀλλὰ ἀπὸ μέσα, κοντὰ στὴν Μητέρα Ἐκκλησία, ἔχει καθήκον καὶ ὑποχρέωση ὁ καθένας ν' ἀγωνίζεται μὲ τὸν τρόπον του. Τὸ νὰ διακόψῃ τὸ μνημόσυνον τοῦ Πατριάρχου, νὰ ἀποσχισθῇ καὶ νὰ δημιουργήσῃ ἰδικήν του ἐκκλησίαν καὶ νὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὀμιλῇ ὑβρίζοντας τὸν Πατριάρχην, αὐτό, νομίζω, εἶναι παράλογον. Ἐάν διὰ τὴν α' καὶ τὴν β' λοξοδρόμησι τῶν κατὰ καιροὺς Πατριαρχῶν χωριζόμεθα καὶ κάνωμε δικές μας Ἐκκλησίες —Θεὸς φυλάξοι—, θὰ ξεπεράσουμε καὶ τοὺς Προτεστάντες ἀκόμη. Εὐκόλα χωρίζει κανεὶς καὶ δύσκολα ἐπιστρέφει. Δυστυχῶς, ἔχουμε πολλὰς «ἐκκλησίες» στὴν ἐποχὴ μας. Δημιουργήθηκαν εἴτε ἀπὸ μεγάλες ὁμάδες ἢ καὶ ἀπὸ ἓνα ἄτομο ἀκόμη. Ἐπειδὴ συνέβη στὸ καλύβι των (ὁμιλῶ διὰ τὰ ἐν Ἀγίῳ Ὅρει συμβαίνοντα) νὰ ὑπάρχῃ καὶ ναὸς, ἐνόμισαν ὅτι μποροῦν νὰ κάνουν δική τους ἀνεξάρτητη Ἐκκλησία. Ἐὰν οἱ φιλενωτικοὶ δίνουν τὸ πρῶτο πλῆγμα στὴν Ἐκκλησία, αὐτοί, οἱ ἀνωτέρω, δίνουν τὸ δεύτερο».

Καὶ καταλήγει ὁ ἅγιος:

«...Καὶ πάλιν ἔρχομαι νὰ ζητήσω εἰλικρινῶς συγγνώμην ἀπὸ ὅλους, διότι ἐτόλμησα νὰ γράψω. Ἐγὼ εἶμαι ἓνας ἀπλὸς μοναχὸς καὶ τὸ ἔργον μου εἶναι νὰ προσπαθῶ, ὅσο μπορῶ, νὰ ἀπεκδύωμαι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ νὰ βοηθῶ τοὺς ἄλλους καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, μέσω τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς προσευχῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφθασαν μέχρι τὸ ἐρημητήριό μου θλιβερεῖς εἰδήσεις διὰ τὴν Ἀγίαν Ὁρθοδοξίαν μας, ἐπόνεσα πολὺ καὶ ἐθεώρησα καλὸ νὰ γράψω αὐτὰ πού ἐνοιωθᾷ... μὲ πολὺν σεβασμὸν πρὸς ὅλους. Ἐν Ἀγίῳ Ὅρει τῇ 23ῃ Ἰανουαρίου 1969».

Θαυμάζει κανείς τὸ ἥθος καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα αὐτοῦ τοῦ ὄντως ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ. Φαίνεται δὲ πὼς περισσότερο ἀνησυχοῦσε γιὰ ὅσα ἔκαναν οἱ ἀνθελωτικοί, ἀπὸ ὅσα διέπρατταν οἱ φιλελωτικοί.

«Κάποιος μοναχὸς ἐρώτησε τὸν Γέροντα γιὰ τὸ θέμα τῶν μεταμοσχεύσεων καὶ ὁ Γέροντας ἀπάντησε ὅτι γιὰ τὸ θέμα αὐτό θὰ μιλήσῃ ἡ Ἐκκλησία. Ἀκόμη καὶ γιὰ σοβαρότερα θέματα, πού ὁ Γέροντας εἶχε ἐκφράσει γνώμη, ἔλεγε ὅτι, ἂν ἡ Ἐκκλησία πάρῃ διαφορετικὴ θέση, θὰ πρέπη νὰ ἀκολουθήσουμε τὴν Ἐκκλησία. Μόνο γιὰ μὴ σοβαρά θέματα, πού δὲν ἔχει πάρει θέση ἡ Ἐκκλησία, μπορεῖ νὰ ἐκφράζεται κάποιος» (Ἱερομονάχου Παΐσιου, Μῦρον ἐκκενωθέν, ἐλκνόμενοι ἀπὸ τὸ ἄρωμα τοῦ ἁγίου Παΐσιου, ἔκδ. Ἱ.Μ. Ἀγίου Ἐλαρίωνος, Πρόμαχοι Ἀριδαίας, Α' ἔκδοση 2019, σελ. 41-42).

Κάποτε, μετὰ τῶν προσκυνητῶν πού ἔφθασαν στὴν Καλύβη τοῦ ἡτο καὶ ἕνας νεαρός, ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ κάνει κήρυγμα σὲ αὐτοὺς λέγοντας πὼς ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης εἶναι αἰρετικὸς. Μόλις τὸν ἄκουσε ὁ Ἅγιος Παῖσιος, τὸν ἐπέπληξε αὐστηρὰ λέγοντας «Τί λες ρὲ χαμένε;».

Ὅταν ἐξελέγη ὁ νῦν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἐρωτηθεὶς νὰ πεῖ γι' αὐτὸν τὴ γνώμη του, ὁ ἅγιος εἶπε: Τὸν καλύτερο μᾶς ἐπεφύλαξε ἡ Παναγία!» (μαγνητοφωνημένο).

Καὶ μερικοὶ λόγοι τοῦ πάντα ἐπίκαιροι:

«Ὅ,τι πεῖ ἡ Ἐκκλησία, ἐκεῖνο πρέπει νὰ ἀκολουθοῦμε ὅλοι», εἶπε ἄλλοτε.

«Ὅσοι διαχωρίζουν τὴν πορεία τους ἀπὸ τὴν πορεία τῆς Ἐκκλησίας, χωρίζονται ἀπ' Αὐτήν».

«Δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κανέναν ἡ Ἐκκλησία, ἀλλὰ ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη ἀπ' Αὐτήν, γιὰ νὰ σωθῇ ἡ ψυχὴ μας» (Ἀπὸ Ἡμερολόγιου τοῦ 2023, Ἐκδόσεις «Ὁρθόδοξος Κυψέλη»).

Ἅγιος Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής
καὶ
Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης

Περὶ αὐτῶν τῶν ἁγίων ἔχουμε γράψει σχετικά καὶ εἶναι γνωστὸν πὼς ἐπὶ σειρά ἐτῶν ἦσαν ζηλωτές, τουτέστι δὲν ἀνῆκαν στὴν Κανονικὴ Ἐκκλησία. Ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ μάλιστα ἦταν χειροτονία παλαιοημερολογίτου Ἐπισκόπου καθηρημένου, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα ἔβλεπε, ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος, θαυμαστὰ πράγματα ὅταν λειτουργοῦσε, ἀλλ' ὅμως τὰ ἔβλεπε θολά, θαμπά. Ὅταν μνημόνευσε καὶ μόνον τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου, τὰ ἔβλεπε ὅλα φωτεινὰ καὶ λαμπρά. Ἐπανῆλθαν καὶ οἱ δύο στὴν Ἐκκλησία καὶ μάλιστα ὁ ἅγιος Ἐφραίμ χωρὶς ἀναχειροτονία. Παρεμπιπτόντως, μήπως κάποιος μπορεῖ νὰ μᾶς διαφωτίσει ἂν ἡ χειροτονία τοῦ Μητροπολίτου Κιέβου Ἐπιφανίου διαφέρει ἀπὸ τῆ χειροτονία τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ; Θὰ θέλαμε ἀπάντηση εἰδικὰ ἀπὸ τὶς δύο Ἐκκλησίες, Σερβίας καὶ Πολωνίας, ποὺ πρὶν ὅχι ἀπὸ πολλὰ χρόνια δέχτηκαν σχισματικούς χωρὶς ἀναχειροτονία.

Ἅγιος Γαβριήλ ὁ Ἰβηρ, ὁ διὰ Χριστὸν σαλὸς

«Ὁ Γέροντας δὲν συγχωροῦσε ὅποιον ἀσεβοῦσε ἀπέναντι στὴν Ἐκκλησία καὶ στὸν Πατριάρχη. Σ' ἓναν ἱερομόναχο εἶπε: «Νὰ θυμᾶσαι καλὰ· ἡ διαίρεση εἶναι ἴση μὲ τὴν αἵρεση. Ὅποιος ἀρνεῖται τὸν Πατριάρχη εἶναι αἰρετικός» («Ὁ Ἅγιος Γαβριήλ», σ. 344).

«Σὲ κάποια Λειτουργία, ὁ ἱερέας ἀντὶ τοῦ Πατριάρχη μνημόνευσε τὸν π. Γαβριήλ καὶ δὲν τοῦ τὸ φανέρωσε. Μετὰ τὴ Λειτουργία ὅμως ὁ ἅγιος τὸν παρατήρησε αὐστηρά: Ἄλλη φορά νὰ μὴν τὸ ξανακάνεις αὐτό. Ἀλλιῶτικα δὲν θὰ τελεστεῖ ἡ Θεία Λειτουργία».

Ἀναφέρεται πὼς ὁ ἅγιος περιχαρὴς ὑποδέχθηκε τὸν Οἰκουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαῖο».

Ἀπὸ τὸ θαυμασίο βιβλίο τοῦ Μητροπολίτου Ἀργολίδος Νεκταρίου «Ἁγίων Ὅρος», σ. 420.

Πῆρα τὸ μονοπάτι γιὰ τὴν ἁγία Ἄννα, γράφει ὁ ἴδιος. Λίγο πιὸ πάνω ἀπὸ τοὺς Δαניהλαίους συνάντησα ἓνα μοναχὸ πάνω ἀπὸ 80 χρόνων. Περπατήσαμε μαζί. Ἦταν πολὺ στενοχωρημένος μὲ τὸν διχασμὸ στὸ Ἅγιον Ὅρος. Μιλοῦσε ταπεινὰ καὶ συνετά. Κάποια στιγμή ὕψωσε τὴ φωνή του.

— Ξέρεις πόσο κακὸ κάνουν αὐτὰ τὰ θρησκευτικὰ περιοδικὰ καὶ οἱ ἡμερηίδες, ποὺ δυστυχῶς κυκλοφοροῦν κι ἐδῶ στὸ Ὅρος; Πάρα πολὺ κακὸ. Ὅλο κατὰκριση, κουτσομπολιό. Ὅλους τοὺς βγάζουν αἰρετικούς. Λένε κι ἄλλα φέματα ἢ διαστρεβλώνουν τὰ γεγονότα. Ἐδῶ στὸ Ἅγιον Ὅρος πολλοὶ μοναχοὶ εἶναι ἀπλοί, ἀγαθοὶ ἄνθρωποι, τὰ πιστεύουν ὅλα. Πολὺ κακὸ. Πολὺ κακὸ κάνουν αὐτὰ τὰ περιοδικὰ. Ὁ Θεὸς νὰ τοὺς ἐλεήσει. Καὶ τὸ κακὸ εἶναι πὼς πιστεύουν ὅτι προσφέρουν στὴν Ἐκκλησίᾳ! Ὅλοι πᾶνε νὰ σώσουν τὴν Ἐκκλησίᾳ.

Συμφώνησα μὲ τὸν ἄγνωστο μοναχό. Θυμήθηκα μιὰ συζήτηση μὲ δύο ἀπὸ τοὺς πατέρες τοῦ π. Ἐφραίμ. Στὸ σπίτι τους πήγαινε ὅλη ἡ ἀλληλογραφία καὶ οἱ πατέρες τὴν διένειμαν στὰ διπλανά σπίτια. Ὁ π. Ἐφραίμ εἶχε δώσει αὐστηρὴ ἐντολὴ στοὺς πατέρες νὰ μὴ διαβάζουν ὅσα θρησκευτικὰ περιοδικὰ ἔρχονταν. Δὲν βοηθοῦν στὴν πνευματικὴ ζωή, παρὰ μόνο ἀναστατώνουν. Κάποια ἀπ' αὐτά, μάλιστα, ὅπως μᾶς ἔλεγε ὁ γέροντας, ἔχουν μιὰ ἀποφορά, βρομᾶνε».

Ἄς τ' ἀκούσουν αὐτά, ὅσοι σπεύδουν νὰ διαβάσουν κακὸ-δοξοὺς ρύπους. Καὶ συνεχίζει ὁ Σεβασμιώτατος Νεκτάριος:

«Τί θὰ ἔλεγε σήμερα ὁ Γέροντας, ὅταν ὑπάρχουν τέτοιες δυνατότητες καὶ μὲ τὸ διαδίκτυο μπορεῖς ἀτιμώρητα καὶ ἐλαφρᾷ τῇ καρδίᾳ νὰ σπιλώνεις, νὰ συκοφαντήσεις, νὰ λασπολογήσεις, ἔχοντας μάλιστα καὶ τὴν αἴσθηση ὅτι κάνεις ἔργο Θεοῦ καὶ προσφέρεις στὴν Ἐκκλησίᾳ!».

Κάποιος ἄλλος μοναχός, μακαριστὸς τώρα, ὁ π. Κοσμᾶς ἔλεγε: «Μερικοὶ ἄνθρωποι ποὺ ἀγωνίζονται γιὰ τὴν Ὁρθόδοξία, φοβᾶμαι ὅτι θὰ βρεθοῦν στὴν κόλαση καὶ δὲν θὰ ξέρουν γιὰτὶ βρέθηκαν!» (σ.420).

Ἅγιος Ἰάκωβος Τσαλίκης

Μιά ομάδα φοιτητῶν Κυπρίων τὸν ἐπισκέφθηκε, γιὰ νὰ πάρουν τὴν εὐχή του. Ὄταν τὸν πλησίασαν, ἦταν περιχαρὴς μὲ ἐπιστολὴ ποὺ κρατοῦσε στὰ χέρια του καὶ μόλις εἶχε διαβάσει: «Παιδιά μου, τοὺς λέει, αὐτὴ ἡ ἐπιστολὴ εἶναι ἀπὸ τὸν ἅγιο Πατριάρχη μας τὸν Βαρθολομαῖο. Ἀσπαστεῖτε τὴν ὑπογραφή του νὰ πάρετε εὐλογία». Μοῦ τὸ διηγήθηκε αὐτὸ ἕνας ἐκ τῶν φοιτητῶν, ποὺ τώρα εἶναι κληρικὸς στὴν ἀγιοτόκο Κύπρο καὶ μάλιστα ὑψηλόβαθμος.

Ἅγιος Εὐμένιος Σαριδάκης

Κατὰ τὴν παιδική του ἡλικία εἶδε τὸ φῶς καὶ τὴ Χάρη τῆς ἀρχιερωσύνης στὸ πρόσωπο τοῦ Ἐπισκόπου Ἀρκαδίας Βασιλείου, ποὺ ἐπισκέφθηκε τὸ χωριό του. Αὐτὸ δημιούργησε μέσα του τὸ θεμέλιο τοῦ γνήσιου ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος. Ὅταν ἦταν πλέον κληρικός, τὸν πληροφορήσαν πὼς μερικοὶ Ἀγιορεῖτες σταμάτησαν νὰ μνημονεύουν τὸν Πατριάρχη Δημήτριο. Ὁ Ἅγιος ἀπάντησε ὡς ἐξῆς: «Κακῶς τὸ ἔχουν κόφει τὸ μνημόσυνο. Γιατί τὸ ἔχουν κόφει; Καλὸς δὲν εἶναι ὁ Πατριάρχης μας;» Ἐμεινε σκεπτικός, τὸ βλέμμα του ἔμενε συγκεντρωμένο κάπου καὶ ἐπανέλαβε «ἅγιος εἶναι, γιατί νὰ μὴν τὸν μνημονεύουν; Ὁχι, ὄχι, δὲν εἶναι κακὸς ὁ Πατριάρχης. Γιὰ νὰ μὴ μνημονεύσεις Πατριάρχη πρέπει νὰ εἶναι αἰρετικός, ἐνῶ ὁ Πατριάρχης μας εἶναι Ὁρθοδοξότατος. Ἅγιος εἶναι ὁ Πατριάρχης μας. Λάθος, ὄχι, πρέπει νὰ μνημονεύεται ὁ Πατριάρχης μας».

Όταν τὸν ἐπισκέφθηκε κάποτε ὁ πρῶν Μητροπολίτης Λαρίσης κυρὸς Θεολόγος, γιὰ νὰ πάρει τὴν εὐχή του, τὸν ἐπέπληξε αὐστηρὰ γιὰ τὸν διχασμὸ πὺν προκαλοῦσε στὸν λαὸ τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν ὁ Ἅγιος νοσηλευόταν στὸν Εὐαγγελισμό, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σερραφεῖμ νοσηλευόταν στὸ Λαϊκὸ Νοσοκομεῖο. Ὁ Ἅγιος, ἂν καὶ ἄρρωστος, προσευχόταν ἐκτενωῶς γιὰ τὴν ὑγεία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, τοῦ ὁποῖου καθημερινὰ ἔφαλλε τὴ φήμη. Τὸ βράδυ πὺν ἐκοιμήθη ὁ Σερραφεῖμ, προσευχόμενος ὁ Ἅγιος πληροφορήθηκε τὸ τέλος τοῦ λέγοντας: «Γειά σου Σερραφεῖμ, πετάει ὁ Σερραφεῖμ. Ὡραῖος πὺν εἶναι ὁ Σερραφεῖμ. Πετάει ὁ Σερραφεῖμ». Τὸ πρῶι, ὅταν ἔμαθαν ὅτι ὄντως ἐκοιμήθη, δάκρυσε ὁ Ἅγιος καὶ ζήτησε νὰ πάει νὰ τὸν προσκυνήσει. Πῆγε δύο φορές καὶ, ὅταν ἔβλεπε τὴν κηδεῖα τοῦ ἀπὸ τὴν τηλεόραση, προσκύννησε τὸ σκῆνωμά του ἀπὸ τὴν ὀθόνη.

Ἐσέβετο καὶ ἐτιμοῦσε ὅλες τῖς ἐκκλησιαστικὲς ἀρχές. Ὅταν τὸν πῆγαιναν κάπου μὲ τὸ αὐτοκίνητο καὶ καθ' ὁδὸν ἄλλαζαν μητροπολιτικὴ περιφέρεια, ἔφαλλε τὴ φήμη τοῦ οἰκείου Μητροπολίτη καὶ ὅταν ἔπαιρνε τὸ καινοῦριο δίπτυχο τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἄνοιγε καὶ εὔρισκε στῖς πρῶτες σελίδες τὴν φωτογραφία τοῦ ἐκάστοτε Ἀρχιεπισκόπου, τὴν ὁποία ἀσπαζόταν κάνοντας τὸν Σταυρό του. (Ἀπὸ τὸ Περιοδικὸ «Ἐν Ἐσόπτρῳ» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γορτύνης καὶ Ἀρκαδίας, Εἰδικὴ Ἐκδοση 2022, Τεύχος 74).

Καὶ ἓνα τελευταῖο· ἐρωτηθεῖς ἓνας Σέρβος Γέροντας, μαθητῆς τοῦ ἀγίου Ἰουστίνου Πόποβιτς, ἀπὸ κάποιο νέο πῶς μπορεῖ νὰ βρεῖ καλὸ πνευματικὸ, ἐκεῖνος τοῦ ἀπάντησε· νὰ διαλέξεις ἓναν πὺν ἔχει ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα!

Μετὰ ἀπ' αὐτά, ὅς προσευχηθοῦμε ὅλοι ἐκτενωῶς νὰ ὑπάρχει ἐνότητα στὴν Ἐκκλησία, νὰ ὑπάρχει ἀγάπη καὶ μάλιστα

μεταξὺ τῶν κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν. «Οἱ καιροὶ οὐ μενετοί», «Ἐσχατοὶ καιροὶ λοιπόν εἰσιν». Αἰῶνες πρὶν τὸ εἶπε αὐτὸ ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος (Πρὸς Ἐφεσίους, σ. 166, Ἐκδόσεις Ἀποστολικοὶ Πατέρες).

Κάποιοι, ἴσως, δὲν θὰ συμφωνήσουν μὲ αὐτά, γιατί, γιὰ νὰ τὸ πῶ ἀπλᾶ, ἐπιτρέψτε μου, τοὺς χαλᾶμε τὴ δουλειά. Μπορεῖ καὶ νὰ μὲ ὑβρίσουν ἀκόμη, ὅπως τὸ ἔκαναν καὶ ἄλλοτε. Σὲ αὐτοὺς μὲ ἀγάπη ἀφιερώνω τὸ παρακάτω λεχθὲν ἀπὸ τὸν ἅγιο Βαρσανούφιο τῆς Ὑπτινα, στὸ Κελλί τοῦ ὁποῖου ἀξιώθηκα νὰ διανυκτερεύσω ἓνα βράδυ· «Μὴν ἀσχολεῖσαι ποτὲ τί θὰ εἰποῦν οἱ ἄνθρωποι ποὺ δὲν ἔχουν ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα» (Στάρετς Βαρσανούφιος, σ. 97, Ἔκδοση Ἱ. Μητρόπολεως Πρεβέζης).

Μὲ στεντόρεια τὴ φωνὴ φωνάζομε πάντοτε ὅτι πιστεύουμε στὴ «Μία, ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία», ποὺ εἶναι τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Τὸ θέλημά Του εἶναι νὰ εἴμεθα ἐνωμένοι πάντοτε μὲ Αὐτόν, ἀλλὰ καὶ μεταξύ μας. Γιὰ νὰ γίνῃ αὐτό, ὀφείλουμε ὅλοι νὰ καλλιεργοῦμε τὸ ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, τὴ γνήσια ἐκκλησιαστικὴ συνειδηση. Χωρὶς αὐτήν, μπορεῖ καὶ νὰ βρεθοῦμε ἔξω ἀπὸ τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ εἴμαστε βαρκοῦλες, ποὺ ἀρμενίζουσι στὸ φουρτουνιασμένο πέλαγος τοῦ κόσμου.

«Υπάρχουν πολλοὶ χαίροντες στὰ κακά, ποὺ διασποῦν τὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, λέγει ὁ Χρυσορρήμων... καὶ ὁδηγοῦν πολλοὺς ἔξω ἀπὸ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας» (ΕΠΕ, Τ. 22, σ. 144 Πρὸς Κολοσσαεῖς, ὁμιλία Γ').

Τὸ κάνουν αὐτὸ ἄτομα, ὁμάδες, κληρικοί, μοναχοί, μοναχὲς καὶ λαϊκοί. Καθημερινὰ τὸ κάνουν ἐφημερίδες, περιοδικά, ἱστοσελίδες. Ἀκούγονται πολλὰ. Κάποιοι πληρώνουν γι' αὐτό, ὅπως λέγεται, καὶ κάποιοι χρηματίζονται. Ὁ Θεὸς γνωρίζει ἂν αὐτὸ ἀληθεύει, ποὺ σίγουρα θὰ τὸ ξεσκεπάσει καὶ φανερώσει κάποτε καὶ θὰ ἀνταποδώσει στὸν καθένα κατὰ τὰ ἔργα του. Οἱ προδότες ποτὲ δὲν εἶχαν καλὸ τέλος.

Ἐν Κυρίῳ καυχόμεθα γιὰ τὴν ἀγία Ὁρθοδοξία μας, ποὺ εἶναι ὁ πολυτιμότερος θησαυρὸς μέσα σὲ ὁλόκληρο τὸ σύμπαν. Αὐτὸν τὸν θησαυρὸ, ὅμως, πολὺ σοφὰ λέγει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μας κ.κ. Βαρθολομαῖος, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὸν κρατᾶμε γιὰ τὸν ἑαυτὸ μας μόνον, ἀλλὰ ἔχουμε καθήκον νὰ τὸν προβάλλουμε καὶ σὲ ἑτεροδόξους καὶ σὲ ἀλλοθρήσκους ἀκόμη.

Ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος προέτρεπε τοὺς πιστοὺς νὰ δείχνουν ἀγάπη καὶ νὰ κάνουν διάλογο μὲ αὐτοὺς. Ὁ ἴδιος ἄφηκε αἰρετικούς, εἰδωλολάτρες καὶ Ἑβραίους ἀκόμη, νὰ παρακολουθοῦν τίς ὁμιλίες του, ποὺ βεβαίως ἔκανε μέσα στοὺς ναοὺς καὶ ὅχι σὲ αἵθουσες καὶ σωματαῖα.

Αὕτῃ τῇ στιγμῇ, ποὺ γράφουμε αὐτά, Μονὴ στὸν Ἀθῶνα, ποὺ δείχνει ἀγάπη σὲ ὅλους τοὺς προσερχομένους, ἔχει δεκάδα καὶ πλεόν κατηχουμένων στὴν Ὁρθοδοξία. Εἰρωνικά κάποιοι ὁπαδοὶ ἐξωτειχισμένου καὶ ἀποτυχημένου, ὑπὸ καθαίρεσιν μάλιστα κληρικοῦ, ἀποκαλοῦν τοὺς ἐκεῖ μονάζοντες, ὅπως καὶ ὅλους ὅσοι δὲν τοὺς ἀκολουθοῦν στὸ σχίσμα τους, «ἀγαπούληδες». Ὅμως, οἱ «ἀγαπούληδες» φέρνουν πολλοὺς στὴν Ὁρθοδοξία. Οἱ φανατισμένοι, οἱ ἐξωτειχισμένοι, οἱ κακόφυχοι καὶ δῆθεν «φύλακες τῆς Ὁρθοδοξίας», οὔτε ἓναν!

Ἀδελφοί μου,

Τὸν δρόμο στὴ χριστιανικὴ μας πορεία μᾶς τὸν φωτίζουν καὶ δείχνουν οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας, οἱ πραγματικοὶ Ἅγιοι.

Ἀπὸ τὰ βᾶθη τῶν αἰώνων, ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος μᾶς προτρέπει ἕναν-ἕναν χωριστά· «Τῆς ἐνώσεως φρόντιζε, ἧς οὐδὲν ἄμεινον» (Πρὸς Πολύκαρπον, σ. 262). Φρόντιζε, δηλαδή, τὴν ἐνότητα, ἀπὸ τὴν ὁποία δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀνώτερο.

Ἄς τὸν ἀκούσουμε ὅλοι γιὰ τὴ σωτηρία μας πρωτίστως, γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ καὶ γιὰ τὴ δόξα τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας Του. Ἀμήν.

ΣΧΙΣΜΑΤΙΚΟΙ ΠΟΥ ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΑΓΙΑΣΑΝ

Οί σκέφεις πού ἀκολουθοῦν ἔγιναν γνωστὲς σὲ κάποιους Πατέρες, μετὰ τὴν ἀγιοκατάταξη τῶν Ἀγιορειτῶν, Ὁσίου Ἰωσήφ τοῦ Ἡσυχαστοῦ καὶ Ὁσίου Ἐφραίμ τοῦ Κατουνακιώτου, οἱ ὅποιοι Πατέρες ζήτησαν ἐπιμόνως νὰ τὶς καταθέσουμε καὶ γραπτῶς.

Περισσότερο γιὰ πληροφορίες πρόκειται πού προβληματίσαν κάποιους, τὴν ὥρα πού πολλοὶ ἔλεγαν καὶ ἔγραφαν ὅτι οἱ σχισματικοὶ δὲν ἔχουν ἱερωσύνη, στεροῦνται τῆς ἀποστολικῆς διαδοχῆς καὶ ὥς ἐκ τούτου οἱ χειροτονηθέντες ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἔχουν ἱερωσύνη καὶ παραμένουν λαϊκοί. Ἴσως κάποιοι θὰ διαφωνήσουν καὶ θὰ σπεύσουν (τὸ γιὰτὶ σπεύδουν, οἱ ἴδιοι τὸ γνωρίζουν) νὰ ἀπαντήσουν καὶ μάλιστα μὲ μακροσκελῆ κείμενα, ὅπως συνηθίζουν.

Ἐμεῖς δὲν θὰ κάνουμε διάλογο, ἐλπίζοντας καὶ εὐχόμενοι αὐτὰ πού γράφουμε νὰ ὠφελήσουν καὶ ὄχι νὰ προκαλέσουν μεγαλύτερο πρόβλημα στοὺς πιστοὺς καὶ τὴν Ἐκκλησία, γιὰ τὴν ὁποία ἤδη ἔχουμε γράφει αὐτὸ πού πιστεύουμε: «Ἐκκλησία ἢ θάνατος» ὡς πλέον σωστὸ καὶ ὀρθόδοξο ἀπὸ τὸ «Ὁρθοδοξία ἢ θάνατος». Ἀπλῶς ὅ,τι γράψαμε, τὸ γράψαμε, ἀφενὸς γιὰτὶ ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα περὶ τῶν ὁποίων μιλάμε καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ ἐξαχθοῦν ἀρκετὰ συμπεράσματα, καὶ ἀφετέρου μήπως κάποιοι καταλάβουν αὐτὸ πού ἐπαναλαμβάνουμε καὶ στὸ τέλος αὐτῶν τῶν σκέψεων, ὅτι τὴν εὐθύνη μέσα στὴν Ἐκκλησία τὴν ἔχει πρωτίστως ἡ Ἱεραρχία καὶ ἡ Σύνοδος. Ἄν κάποιοι γνωρίζουν καλύτερα τὰ θέματα, στὰ ὁποῖα ἀναφερόμαστε, καλὰ θὰ κά-

νουν νὰ μᾶς διορθώσουν. Καὶ παράκλησή μας: ὅσοι προτρέπουν –ἰδιαίτερα κληρικοί, ποὺ ὅπως εἶναι διαπιστωμένο, πάσχουν ἀπὸ ὁπαδολαγνεία– νὰ μὴν ὑπακοῦμε στὴν Ἐκκλησία, νὰ σταματήσουν νὰ τὸ κάνουν, γιατί τὸ μόνο ποὺ καταφέρνουν εἶναι νὰ βγάξουν ὅσους τοὺς ἀκολουθοῦν ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία. Ἐπίκαιρος, ἐν προκειμένῳ, ὁ λόγος τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «Ἀπογύμνωσέ τους ἀπὸ τοὺς ὁπαδοὺς καὶ δὲν θὰ εἶναι τίποτε». (Ἑρμηνεία πρὸς Ἑφεσίους)

Ὁ Ἅγιος Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής (κατὰ κόσμον Φραγκίσκος Κόττης), ἀπὸ τὶς Λεῦκες τῆς νήσου Πάρου, προσῆλθε στὸ Ἅγιον Ὅρος, γιὰ νὰ μονάσει τὸ 1921 σὲ ἡλικία 24 ἐτῶν. Τότε, στὸ Ἅγιον Ὅρος ὅλοι οἱ Πατέρες ἦταν ἐνωμένοι καὶ ἀγαπημένοι καὶ δὲν ὑπῆρχε ὁ λεγόμενος «ζηλωτισμός», ὁ ὁποῖος δημιουργήθηκε μὲ τὴ διόρθωση τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἡμερολογίου τὸ 1923 καὶ ὁ ὁποῖος ζηλωτισμός –κατὰ τὸν Ἅγιο Παῖσιο τὸν Ἀγιορείτη– κατέστρεψε τὸ Ἅγιον Ὅρος.

Ὁ Ἅγιος Ἰωσήφ μὲ τοὺς γέροντές του καὶ μὲ τὸν πατέρα Ἀρσένιο, τὸν συνασκητὴ του, ἐντάχθηκαν στὴ χορεία τῶν λεγόμενων «ζηλωτῶν» Πατέρων, οἱ ὁποῖοι δὲν μνημόνευαν τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου σὺν ἀκολουθίᾳ καὶ δὲν εἶχαν ἐπικοινωνία μὲ τὶς Μονές τοῦ Ἁγίου Ὁρους ποὺ ἐξακολουθοῦσαν νὰ τὸν μνημονεύουν κανονικά. Μετὰ τὸ 1935, ποὺ οἱ λεγόμενοι «παλαιοημερολογῖτες» τῆς Ἑλλάδος ἀπέκτησαν «Ἱεραρχία», ὁ Ἅγιος Ἰωσήφ ἐντάχθηκε στὴν πιὸ ἀκραία ὁμάδα τῶν λεγόμενων «Ματθαϊκῶν». Ἦταν δὲ τόσο φανατισμένος μὲ τὴν παράταξη αὐτή, ὥστε δὲν δεχόταν νὰ τοῦ στέλνουν ὀνόματα νεοημερολογιτῶν ἀπὸ τὸν κόσμον γιὰ μνημόνευση σὺν Θεῷς Λειτουργίᾳ ποὺ ἔκανε μὲ ζηλωτὲς ἱερεῖς.

Ἡ μητέρα τοῦ Ἀγίου Ἰωσήφ, καθὼς καὶ οἱ δύο ἀδελφές του, ἐκάρησαν μοναχές ἀπὸ παλαιοημερολογίτη ἱερέα καὶ ἐκοιμήθησαν, μονάζοντας κατ' οἶκον μὲ τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο. Ἡ ἀνιψιά του, Βαρβάρα, κόρη τῆς ἀδελφῆς του Ἐργίνας, ἐκάρη μοναχή μὲ τὸ ὄνομα Βρυαῖνη στὸ παλαιοημερολογίτικο Μοναστήρι Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Θρακομακεδόνων. Τὸν γέροντά της Παρθένιο Σκουρλή (μετὰ ταῦτα «ἐπίσκοπο Κυκλάδων» τοῦ Παλαιοῦ Ἡμερολογίου) καὶ τὴν Ἡγουμένη Εὐθυμία σεβόταν ὑπερβαλλόντως μέχρι τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ὁ Ἅγιος. Ἡ Βρυαῖνη, μετὰ ταῦτα, ἔχτισε δική της μοναστήρι τῆς Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης στὴ Σταμάτα Δροσιᾶς Ἀττικῆς, ὅπου ἐκοιμήθη. Τὸ Μοναστήρι αὐτὸ ὑπάρχει μέχρι σήμερα καὶ ἀνήκει σὲ παλαιοημερολογητικὴ παράταξη. Ἀπὸ τοὺς πρῶτους ὑποτακτικούς τοῦ γέροντα ἦταν ὁ πατήρ Ἐφραίμ Καραγιάννης, ὁ ὁποῖος ἔγινε ἱερεὺς (δὲν μᾶς εἶναι γνωστὸ ποιὸς τὸν χειροτόνησε), ἐκοιμήθη καὶ ἐτάφη στὸν κόσμο στὸ προαναφερθέν παλαιοημερολογίτικο μοναστήρι τῆς Μυρτιδιωτίσσης, ὅπου ἐφημέρευε. Τὸ 1934 προσῆλθε ὁ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀγίου Ἰωσήφ, Νικόλαος, ὁ ὁποῖος ἐκάρη μοναχὸς μὲ τὸ ὄνομα Ἀθανάσιος. Τὸ 1935 ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ γνωρίστηκε μὲ τὸν ἱερομόναχο Ἐφραίμ Κατουνακιώτη ἐκ τῆς Καλύβης τοῦ Ἀγίου Ἐφραίμ. Ὁ πνευματικὸς αὐτὸς σύνδεσμος ἦταν τόσο δυνατός, ὥστε ὁ λεγόμενος παπα-Ἐφραίμ Κατουνακιώτης —σήμερα Ἅγιος Ἐφραίμ Κατουνακιώτης— τὸν θεωροῦσε κατ' ἐξοχὴν διδάσκαλό του στὴν πνευματικὴ ζωή.

Ὁ παπα-Ἐφραίμ χειροτονήθηκε ἱερεὺς τὸ 1936 ἀπὸ τὸν Ἐπίσκοπο Κυκλάδων Γερμανὸ Βαρυκόπουλο, ὁ ὁποῖος ἦταν παλαιοημερολογίτης «ἀρχιερεὺς» καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε καθαιρεθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπίσημη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μαζί μὲ τοὺς χειροτονήσαντας αὐτόν «ἀρχιερεῖς». Οἱ γονεῖς τοῦ ὄντως χα-

ριτωμένου και ἁγίου ἀνθρώπου Ἐφραίμ τοῦ Κατουνακιώτου, ἔγιναν καὶ οἱ δύο μοναχοί. Ὁ μὲν πατέρας του, Ἰωβ μοναχός, ἐκάρη στὰ Κατουνάκια καὶ ἐκοιμήθη ἐκεῖ, ὄντας μὲ τοὺς ζηλωτὲς Πατέρες, ἐνῶ ἡ μητέρα του, Μαρία μοναχή, ἐκάρη στὸ παλαιοημερολογίτικο Μοναστήρι τῆς Κερατέας, ὅπου καὶ ἐτάφη καὶ τῆς ὁποίας τὸ λείψανο εὐωδίασε.

Ἡ χειροτονία εἰς διάκονον καὶ ἱερέα τοῦ Ἀγίου Ἐφραίμ ἦταν ἡ δεύτερη χειροτονία τοῦ Κυκλάδων Γερμανοῦ, ἐνῶ τρίτη ἦταν αὐτὴ τοῦ ἱερομονάχου Ἀνανία ἐκ τῆς ἀδελφότητος Ἀναναίων τῆς Ἱερᾶς Σκήτης Ἀγίας Ἀννης. Ὁ παπα-Εφραίμ Κατουνακιώτης ὑπῆρξε ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὁ ἐφημέριος τοῦ Ὁσίου Ἰωσήφ τοῦ Ἡσυχαστοῦ καὶ τῆς συνοδείας του. Ὡς σημειωθεῖ ὅτι τότε στίς ἐρημικὲς ἐκεῖνες περιοχὲς τοῦ Ἀθῶνα σχεδὸν ὅλοι ἦταν ζηλωτὲς. Ὁ μόνος στὰ Κατουνάκια ποὺ δὲν ἔγινε ποτὲ ζηλωτὴς ἦταν ὁ Ὁσιος Δανιήλ ὁ Κατουνακιώτης.

Ἀξίζει ὅμως νὰ σταθοῦμε λίγο στὴ συνοδεία τῶν Ἀναναίων. Αὐτὴ ἡ συνοδεία συνδεόταν πνευματικὰ μὲ τὴ συνοδεία τοῦ Ἀγίου Ἰωσήφ τοῦ Ἡσυχαστοῦ. Ὅταν ἀργότερα, κατόπιν ἀποκαλύψεως, ὁ Ἅγιος Ἰωσήφ καὶ ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης ἄφησαν τὸν ζηλωτισμὸ καὶ προσῆλθαν στὴν κανονικὴ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, μνημονεύοντες τὸν Οἴκου-μενικὸ Πατριάρχη, θέλησε καὶ ἡ συνοδεία τῶν Ἀναναίων νὰ ἐγκαταλείψει τὸν ζηλωτισμὸ. Ὁ ἐν λόγῳ ἱερομόναχος Ἀνανίας προσῆλθε τότε στὸ Κυριακὸ τῆς Σκήτης τῆς Ἀγίας Ἀννης καὶ —ὅπως ἔλεγε ὁ ἴδιος— αἰσθάνθηκε πλούσια τὴ Θεία Χάρη, μόνις πῆρε τὸ θυμιατὸ καὶ θυμιάτισε μέσα στὸ Κυριακὸ, κάτι ποὺ δὲν εἶχε αἰσθανθεῖ, ὅσο βρισκόταν μακριὰ ἀπὸ τὴν κανονικὴ Ἐκκλησία.

Κάποιοι ὅμως Πατέρες ἀμφέβαλαν γιὰ τὴν κανονικότητα τῆς χειροτονίας του, γι' αὐτὸ κι ἐκεῖνος ἀπευθύνθηκε στὸν

προϊστάμενο τῆς κυρίαρχης Μονῆς Μεγίστης Λαύρας, ὅπου ἀνῆκε καὶ ἡ Σκήτη τῆς Ἀγίας Ἀννης, γέροντα Πλάτωνα, γιὰ νὰ πληροφορηθεῖ τί ἔπρεπε νὰ κάνει.

Ἐκεῖνος ἀπευθύνθηκε στὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας ἀπάντησε σὲ αὐτόν: «Δεχόμεθα τὸν ἀδελφὸν ὡς ἔχει». Τὰ παραπάνω διηγοῦνταν ὁ ἴδιος ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης.

Ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ, παρόλο ποὺ δὲν ἀμφέβαλλε γιὰ τὴν ἱερωσύνη του, δέχτηκε κατόπιν παρακινήσεως τοῦ γέροντος Ἰωσήφ τοῦ Βατοπαιδινοῦ, ὅταν ἔπαψε νὰ ἀνῆκει στὶς ζηλωτικές παρατάξεις, νὰ τοῦ διαβάσει μία εὐχή ὁ παρευρισκόμενος τότε στὴν Ἱ. Μ. Σταυρονικήτα μακαριστὸς Ἐπίσκοπος Σιδηροκάστρου Ἰωάννης, ὁ ὁποῖος μὴ ἔχοντας νὰ τοῦ διαβάσει κάτι ἄλλο, τοῦ διάβασε συγχωρητικὴ εὐχή. Εἶναι γεγονὸς πὼς ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης ἔβλεπε πολλὰ θαυμαστὰ πράγματα στὴν ἱερατικὴ του ζωὴ, ὅσο ἀνῆκε στοὺς ζηλωτές, ὅμως τὰ ἔβλεπε —ὅπως ἔλεγε— θολά, ἐνῶ ὅταν ἦλθε στὴν Καλονική Ἐκκλησίᾳ ἔβλεπε τὰ πάντα ὀλοκάθαρα.

Ὁ Ὅσιος Ἰωσήφ ὁ Ἡσυχαστής, πρὶν ἐπανέλθει στὴν καλονική Ἐκκλησίᾳ, δέχθηκε ὡς ὑποτακτικούς τὸν γέροντα Ἐφραίμ, τὸν γνωστὸ πλέον ὡς Ἐφραίμ τῆς Ἀριζόνας καὶ Προηγούμενο τῆς Μονῆς Φιλοθέου, τὸν γέροντα Χαράλαμπο καὶ μετὰ ταῦτα Ἡγούμενο τῆς Μονῆς Διονυσίου (ἃς σημειωθεῖ ὅτι ἡ χειροτονία τῶν δύο ἀνωτέρω εἰς ἱερέα ἔγινε ἀπὸ Ἀρχιερέα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου) καὶ τὸν γέροντα Ἰωσήφ, τὸν μετὰ ταῦτα Βατοπαιδινό, ὁ ὁποῖος προερχόταν ἀπὸ τὴ Μονὴ Σταυροβουνίου τῆς Κύπρου καὶ ἦλθε στὸ Ἅγιον Ὄρος μὲ τὸ ὄνομα: «Σωφρόνιος μοναχός». Ἀπὸ πληροφορίες ποὺ ἔχουμε, τίς κουρὲς τῶν τριῶν αὐτῶν Πατέρων τίς ἔκανε ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης, ὁ ὁποῖος ὡς ἱερεὺς ἐπὶ πολλὰ ἔτη τοὺς κοινωνοῦσε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων.

Ἐδῶ ὑπάρχει ἓνας προβληματισμὸς ἀπὸ κάποιους. Ἐνῶ ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ δὲν εἶχε χειροτονηθεῖ ἀπὸ κανονικὸ Ἱεράρχη, ἢ Ἐκκλησία τὸν ἔκανε δεκτὸ στοὺς κόλπους τῆς χωρὶς ἀναχειροτονία (καὶ σήμερα τὸν κατέταξε στὴ χορεία τῶν Ἀγίων τῆς μαζί μὲ τὸν Ἅγιο Ἰωσήφ τὸν Ἡσυχαστή), κάτι ποὺ δὲν συνάδει μὲ τὶς ἀπόψεις πολλῶν, τὶς ὁποῖες καὶ δημοσίως ἔχουν ἐκφράσει, —ὅπως ἀναφέραμε καὶ στὴν ἀρχή— ὅτι οἱ σχισματικοὶ ἁρχιερεῖς καὶ ἱερεῖς, ποὺ χειροτονήθηκαν ἀπὸ αὐτούς, δὲν φέρουν κανενὸς εἴδους ἱερωσύνη, δὲν ἔχουν ἀποστολικὴ διαδοχὴ καὶ ἐπομένως εἶναι λαϊκοί.

Ἄν δεχθοῦμε τὶς ἀπόψεις αὐτῶν, τότε οἱ προαναφερθέντες ὁσιώτατοι Πατέρες, Ἐφραίμ καὶ Χαράλαμπος, δὲν ἔγιναν ποτὲ μοναχοί, ἐνῶ ὁ Γέρων Ἰωσήφ ὁ Βατοπαιδινὸς δὲν ἔγινε ποτὲ μεγαλόσχημος καὶ συνεπῶς δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται Ἰωσήφ, ἀλλὰ μὲ τὸ πρῶτο τοῦ ὄνομα, δηλαδὴ Σωφρόνιος, καθότι τὶς κουρὲς αὐτῶν τὶς ἔκανε ὁ Ἅγιος Ἐφραίμ ὁ Κατουνακιώτης. Αὐτό, ἐπίσης, θὰ σήμαινε ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια ποὺ ἦταν μὲ τοὺς ζηλωτὲς δὲν κοινωνοῦσαν Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ.

Γιατί τὰ γράφουμε ὅλα αὐτά; Γιατὶ ἡ Ἐκκλησία πολλές φορές, χρησιμοποιώντας ἄλλοτε τὴν ἀκρίβεια καὶ ἄλλοτε τὴν οἰκονομία, δέχτηκε στοὺς κόλπους τῆς σχισματικούς καὶ ἀναγνώρισε χειροτονίες ἀκόμη καὶ αἰρετικῶν, ὅπως χειροτονίες ποὺ προέρχονταν ἀπὸ Ἀρειανούς: τοῦ Ἀγίου Μελετίου Ἀντιοχείας (ὁ ὁποῖος βάπτισε καὶ χειροτόνησε σὲ διάκονο τὸν Ἱερὸ Χρυσόστομο), τοῦ Ἀγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων καὶ ἄλλων. Ἄς σημειωθεῖ ἐδῶ μία λεπτομέρεια: οἱ Ἀρειανοί, ἀπὸ ἀντίδραση πρὸς τὸν ὀρθοδοξότατο Ἅγιο Μελέτιο, τοποθέτησαν δικό τους Πατριάρχη Ἀντιοχείας, τὸν Παυλίνο, μὲ τὸν ὁποῖο σὲ κάποιες δύσκολες καταστάσεις γιὰ τὸν λαὸ ὁ Ἅγιος Μελέτιος ζήτησε νὰ συνεργαστεῖ. Ἀκόμη καὶ Ἀρειανούς δέ-

χθηκε ἡ Ἐκκλησία ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας, χωρὶς ἀναχειροτονία καὶ εἰκονομάχους ἀργότερα ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἁγίου Φωτίου. Τὰ σχετικὰ μὲ τὸ Μελιτιανὸν σχίσμα εἶναι γνωστά, ἃς σημειωθεῖ ἐπίσης καὶ ἐδῶ ἡ ἐξῆς λεπτομέρεια. Τὸ σχίσμα αὐτὸ τὸ δημιουργήσε ὁ ἐπίσκοπος Λυκοπόλεως-Θηβαΐδος Μελίτιος, ὁ ὁποῖος χειροτόνησε πολλοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ἔκανε δική του «Ἐκκλησία». Οὔτε αὐτὸς οὔτε οἱ ἐπίσκοποι τοῦ ζήτησαν ποτὲ συγγνώμη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν Ἀλεξανδρείας, ἀπὸ ὅπου ἀπεκόπησαν. Μὲ τὸ σχίσμα αὐτὸ ἀσχολήθηκε ἡ Α΄ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος καὶ θέλησε νὰ τὸ θεραπεύσει χάριν τοῦ λαοῦ ποὺ ἀκολουθοῦσε αὐτοὺς τοὺς σχισματικούς. Τὸ 1945 τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖο «ἤρε τὸ διὰ τῆς Μεγάλης Συνόδου τοῦ 1872 διακηρυχθέν Βουλγαρικὸν Σχίσμα, ἐκδοθέντος Συνοδικοῦ Τόμου» καὶ δέχθηκε σὲ κοινωνία ὅλους τοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας ἄνευ ἀναχειροτονίας, οἱ ὁποῖοι ἦταν πνευματικοὶ ἀπόγονοι τῶν πρωτεργατῶν τοῦ Σχίσματος τοῦ 1872, τοὺς ὁποίους ἡ τότε Σύνοδος εἶχε καθαιρέσει καὶ ἀφορίσει.

Τὴν ἴδια περίπου ἐποχὴ, ἡ Ἐκκλησία τῆς Πολωνίας δέχθηκε σχισματικούς παλαιοημερολογῖτες ἄνευ ἀναχειροτονίας στοὺς κόλπους της, τοὺς ὁποίους στὴ συνέχεια χειροτόνησε ἀρχιερεῖς.

Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα, ὁ «Ἀκουηλίας Κλαύδιος», ὁ ὁποῖος ἦταν πρῶην καθολικός. Ὁ συγκεκριμένος εἶχε γίνει ὀρθόδοξος ἀπὸ Ρώσους. Στὴ συνέχεια προσχώρησε σὲ παλαιοημερολογῖτες, οἱ ὁποῖοι δὲν τὸν χειροτόνησαν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ καταφύγει στοὺς Συροϊακωβίτες τῆς Ἀμερικῆς (νεστοριανοί), οἱ ὁποῖοι καὶ τὸν χειροτόνησαν. Στὴ συνέχεια ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τὴν κανονικὴν Πολωνικὴν Ἐκκλησίαν, χωρὶς ἀναχει-

ροτονία, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ἀναγραφεῖ στὶς ἐπίσημους δέλτους της. Παρόλα αὐτὰ ὑπάρχουν φωτογραφίες οἱ ὁποῖες τὸν παρυσιάζουν σὲ συλλεΐτουργα μὲ πολωνοὺς ἀρχιερεῖς... Μετὰ τὸν θάνατό του, τὸ Μοναστήρι πού εἶχε κτίσει στὸ χωριὸ Μοντανέρ τοῦ Βιτώριο Βένετο τῆς Ἰταλίας, καθὼς καὶ τὸ ποίμνιο πού τὸν ἀκολουθοῦσε, ἐντάχθηκαν στὴν Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξη Μητρόπολη Ἰταλίας καὶ παραμένουν μέχρι σήμερα σὲ αὐτήν.

Στὰ ἴδια χρόνια, εἶχε δημιουργηθεῖ ἓνα μεγάλο σχίσμα στὴν Ἑκκλησία τῆς Σερβίας καὶ συγκεκριμένα στοὺς ἀπόδημους Σέρβους τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Αὐστραλίας καὶ τῆς Νέας Ζηλανδίας. Ὅλοι οἱ ἐπίσκοποι αὐτῆς τῆς λεγομένης «Ἐλεύθερης Σερβικῆς Ἑκκλησίας» εἶχαν τὴν ἱερωσύνη τους ἀπὸ σχισματικούς τῆς «Αὐτοκέφαλης Οὐκρανικῆς Ἑκκλησίας». Ὁ τελευταῖος προκαθήμενος αὐτῆς τῆς «Ἐλεύθερης Σερβικῆς Ἑκκλησίας», Μητροπολίτης Νέας Γρατσανίτσης Εἰρηναῖος Κοβάσεβιτς, μετὰ ἀπὸ πολλὰ προσπάθειες τῆς κανονικῆς Σερβικῆς Ἑκκλησίας, ἐντάχθηκε στὴν κανονικὴ Ἑκκλησία, μαζί μὲ τοὺς ἐπισκόπους του, τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸ ποίμνιο χωρὶς ἀναχειροτονία, μὲ μόνο πανηγυρικὸ συλλεΐτουργο μὲ τὸν μακαριστὸ Πατριάρχη Παῦλο, τὸν Μητροπολίτη Μαυροβουνίου Ἀμφιλόχιο καὶ ἄλλους.

Ἡ Ἑκκλησία τῆς Σερβίας εἶχε πάντοτε κοινωνία μὲ τὴ λεγομένη «ROCOR», δηλαδὴ τὴν Ἑκκλησία τῶν Ρώσων τῆς Διασπορᾶς, ἡ ὁποία ἦταν καταδικασμένη ὡς σχισματικὴ ἀπὸ τὴν ἐπίσημη Ἑκκλησία τῆς Ρωσίας καὶ ἡ ὁποία ἐπίσης ἐπανενώθηκε μὲ τὴν Ἑκκλησία τῆς Ρωσίας χωρὶς ἀναχειροτονία ἐπισκόπων μὲ μόνο κι ἐδῶ ἓνα συλλεΐτουργο μὲ αὐτοὺς. Ἀπὸ τὴν «ROCOR» ἔγινε ἡ ἀγιοκατάταξη τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ γνωστοῦ καὶ στὴν Ἑλλάδα, Ἀγίου Ἰωάννου Μαξίμοβιτς, ὁ ὁποῖος ἐθεωρεῖτο τότε ὡς σχισματικὸς ἀπὸ τὴν Ἑκκλησία τῆς Ρωσίας.

Τὸ ἔτος 1992 μὲ ἀπόφαση τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγκαταστάθηκε στὰ Τίρανα τῆς Ἀλβανίας ὡς ἀρχιεπίσκοπος ὁ Τιτουλάριος Μητροπολίτης Ἀνδρούσης τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀναστάσιος Γιαννουλάτος, ὅστις καὶ ἐκ τῶν ἐρειπίων ἀνοικοδόμησε τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας. Ἐνα ἔτος πρὶν, κάποιος Θεόδωρος Τζοβὰν χειροτονήθηκε διάκονος καὶ ἱερεὺς ἀπὸ τὸν τότε σχισματικὸ μητροπολίτη Δεβρῶν Τιμόθεο (Ἀχρίδος). Ὁ Ἀναστάσιος ἀναγνώρισε τὴ χειροτονία καὶ τὸν τοποθέτησε στὸν ἱερὸ ναὸ Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ στὸ Πόγραβετς, ὅπου μάλιστα καὶ ἀνέπτυξε σπουδαῖα ποιμαντικὴ δράση.

Ἀπὸ ἔγχυρες πληροφορίες ποὺ ἔχουμε, καταθέτουμε καὶ τὰ ἑξῆς: Κληρικοὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας ποὺ ἔζησαν κοντὰ στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Ἀναστάσιο μᾶς εἶπαν: Διάκονος, πιεσθεὶς ἀπὸ πλήθη πιστῶν, στὶς ἡμέρες ποὺ κατέρρεε τὸ στυγνὸ καθεστῶς λειτούργησε ὡς ἱερεὺς στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Σπυρίδωνος στὸ Μπεράτι καὶ κοινώνησε τοὺς πιστούς. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ εἶπε: «ἐφ' ὅσον ἔκανες τὴ λειτουργία ἀπὸ πίεση τῶν πιστῶν καὶ ὄχι ἀπὸ δική σου πρωτοβουλία, ἡ λειτουργία ἦταν κανονικὴ». Στὴ συνέχεια τὸν χειροτόνησε πρεσβύτερο. Ἐπίσης, μᾶς εἶπαν πῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος ἀνεγνώρισε τὶς βαπτίσεις ποὺ ἔγιναν ἀπὸ λαϊκοὺς, ἐξ ἀνάγκης βεβαίως.

Τὸ 2004 ἡ Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Σερβίας καθαίρεσε τὸν Μητροπολίτη Κουμάνοβου Κύριλλο (τῆς FYROM), ὁ ὁποῖος δὲν ἀναγνώρισε τὴν καθάριση, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι ἐπίσκοποι τῆς —ἀπὸ αὐτοὺς— ἀποκαλουμένης Μακεδονικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐξακολούθησε νὰ λειτουργεῖ καὶ νὰ χειροτονεῖ διακόνους καὶ πρεσβυτέρους, ἐνῶ συμμετεῖχε καὶ σὲ χειροτονίες ἀρχιερέων.

Ὅταν ἡ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας ἀποκατέστησε τὴν κοινωνία μὲ αὐτὴν τὴν τοπικὴ ἐκκλησία ὁ Πατριάρχης Πορφύριος, Μπάτσκας Εἰρηναῖος καὶ ἄλλοι, συλλειτουργήσαν μὲ πολλοὺς ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ εἶχαν λάβει τὴ χειροτονία ἀπὸ τὸν καθηρημένο Κύριλλο καὶ δὲν ἔθεσαν καθόλου θέμα ἀναχειροτονίας.

Στὴ συνέχεια θὰ ἀναφέρουμε δύο ἀκόμη περιπτώσεις, τὶς ὁποῖες παραθέτουμε μὲ ἐπιφύλαξη, γιατί δὲν μπορέσαμε νὰ ἐξακριβώσουμε τὸ πῶς ἔγιναν.

Κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα, μιὰ μεγάλη ομάδα Μαρωνιτῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ζήτησαν νὰ ἐνταχθοῦν στὸ Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας, τὸ ὁποῖο τοὺς δέχθηκε ἄνευ ἀναχειροτονίας. Μετὰ τὴν πτώση τοῦ Κομμουνισμοῦ στὴ Ρωσία, μικρὴ ομάδα ἐκ τῶν λεγομένων «Ρασκόλνικων» ἐντάχθηκε στὴν κανονικὴ Ἐκκλησία καὶ —ἐξ ὧσων γνωρίζουμε— ἄνευ ἀναχειροτονίας.

Στὰ χρόνια μας, καθολικοὶ ἱερεῖς, ποὺ ζήτησαν νὰ ἐνταχθοῦν στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἔγιναν δεκτοὶ χωρὶς ἀναχειροτονία (σχετικὰ πρόσφατα ἔγιναν δεκτοὶ στὴ Ρωσία καὶ στὴν Ἰταλία).

Τελικά, τὸν λόγο πάντοτε καὶ τὴν εὐθύνη ἔχει ἡ Ἐκκλησία καί, ὅταν ἡ Ἐκκλησία ἀποφασίζει συνοδικῶς ὅτιδήποτε, εἶναι περιττός, ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνος ὁ λόγος λαϊκῶν καὶ κληρικῶν πού —γιὰ δικoὺς τοὺς λόγους— καταδικάζουν αὐτές τὶς ἀποφάσεις. Ἄν θέλουν νὰ εἰσακουστεῖ ὁ λόγος τους, θὰ πρέπει νὰ τὸν ἐκφέρουν ταπεινά, χωρὶς θράσος, γιατί τὸ θράσος προέρχεται εἴτε ἀπὸ ἐγωισμό, εἴτε ἀπὸ χρηματισμὸ καὶ δυστυχῶς περισσεύει σήμερα μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ ἀποτελεῖ μιὰ πληγὴ δυσίατον. Περισσότερο βέβαια θὰ ὠφελήσουν μὲ τὴν προσευχή τους. Ἡ Ἐκκλησία πάντοτε μιμεῖται τὸν θεῖο Ἰδρυτὴ της καὶ δὲν θὰ μπορούσε νὰ κάνει ἀλλιῶς, ὁ Ὅποῖος θέλει «πάντας ἀνθρώπους σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἔλθεῖν» (Α΄ Τιμόθ. 2, 4). Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ Ἐκκλησία πολλὰς φορὲς πόνεσε καὶ πονά-

ει μὲ τὶς αἱρέσεις καὶ τὰ σχίσματα, μητέρα τῶν ὁποίων —κατὰ τὸν ἀπαράμιλλο Ἱερὸ Χρυσόστομο— εἶναι «ὁ τῆς δόξης ἔρως καὶ τῆς κενοδοξίας ἢ τυραννίς, ἢ παμφάγος αὕτη φλόξ» (Ἑρμηνεία πρὸς Ἑφραίμους) καὶ πάντα θέλει —καὶ πρέπει νὰ θέλει— νὰ τὰ θεραπεύει. Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας οἱ προϊστάμενοι ἐμφοροῦνται ἀπὸ τὴν ἀλαζονεία τῆς ἐξουσίας, κακότητα καὶ ἐκδικητικότητα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐθνοφυλετισμὸ εἶναι καταδικασμένη νὰ μπεῖ σὲ «περιπέτειες». Ἐκκλησία, πὺ καλλιεργεῖ τὴν ἀγάπη, εἶναι ὄντως Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποῖος ἀπὸ ἀγάπη ἄφησε τὰ ἐνενήντα ἐννέα πρόβατα, γιὰ νὰ βρεῖ τὸ ἓνα τὸ ἀπολωλὸς καὶ ἔχυσε τὸ Αἷμα Του γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Ἐν τῇ ι' πράξει τῆς ἐπὶ Βασιλείου τοῦ Μακεδόνο^ς γενομένης Συνόδου, ὀρθότατα κατὰ τοῦτο γέγραπται, «δὲν εἶναι συγκεχωρημένον εἰς κανένα οἰονδήποτε λαϊκόν, ἢ νὰ κινῇ λόγον διὰ ἐκκλησιαστικὰς ὑποθέσεις, ἢ νὰ ἀντιστέκεται εἰς ὀλόκληρον ἐκκλησίαν, ἢ οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Διότι τὸ νὰ ἀνιχνεύη, καὶ νὰ ἐξετάζη τινὰς τὰ τοιαῦτα, τοῦτο εἶναι ἔργον τῶν Πατριαρχῶν καὶ ἱερέων καὶ διδασκάλων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐδόθη ἐκ Θεοῦ νὰ λύουσι, καὶ νὰ δένουσιν. Ὁ γὰρ λαϊκός, καὶ ἦναι γεμάτος ἀπὸ κάθε σοφίαν καὶ εὐλάβειαν, ὅμως λαϊκὸς πάλιν εἶναι, καὶ πρόβατον, ἀλλ' ὅχι καὶ ποιμήν, ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς, καὶ δείχνη κάθε ἀνευλάβειαν, ἀλλ' ὅμως Ποιμήν εἶναι, ἕως ὅπου εὐρίσκεται εἰς τὸν τόπον τῶν Ἀρχιερέων, ὅθεν δὲν πρέπει τὰ πρόβατα νὰ ἀντιφέρονται κατὰ τῶν ποιμένων τους».

Ἁγίου Νικοδήμου Ἀγιορείτου

